

Ministerstvo
životního prostředí

Zpráva o činnosti OVSS MŽP za rok 2025

Obsah

Seznam zkratk a pojmů	3
I. Hlavní poslání OVSS	4
1.1 Činnosti OVSS - celková četnost a hlavní vymezení	4
1.2 Měření úspěšnosti a výkonu	8
1.2.1 Měření úspěšnosti	8
1.2.2 Měření výkonu	9
1.2.3 Zavedení JES - zhodnocení průběhu, aktuální stav	10
1.3 Výkony podle OVSS	12
1.4 Obory specializace	15
1.4.1 Příroda a krajina	17
1.4.2 Odpady	21
1.4.3 Geologie	25
1.4.4 Voda	27
1.4.5 IPPC a ostatní	30
1.4.6 Ovzduší	32
1.4.7 EIA	33
1.4.9 Ekologické funkce lesa	36
1.4.10 Ostatní (minoritní) oblasti - CITES, chemické látky, ZPF, obaly, havárie	39
II. Vrchní státní dozor a dohled nad kvalitou činnosti orgánů ŽP	40
2.1 Vrchní státní dozor	40
2.2 Dohled OVSS nad kvalitou činnosti orgánů ochrany ŽP	41
III. Soudní řízení	44
IV. Transformace naplňování poslání OVSS	46
4.1 Cíle transformace	47
4.2 Stav a výhled transformace	48
4.2.1 Cíl 1: Zvýšit kvalitu výkonu státní správy, stav	48
4.2.2 Cíl 2: Zefektivnit provozní náklady, stav	49
4.2.3 Výhled	50

Seznam zkratek a pojmů

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
EIA	Environmental Impact Assessment
CITES	Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
DIRP	Interní databáze pro rozhodovací praxi
GMO	Geneticky modifikované organismy
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IPPC	Integrovaná prevence a omezování znečištění
JES	Jednotné environmentální stanovisko
KS	Krajský soud
KÚ	Krajský úřad
MS	Městský soud
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NSS	Nejvyšší správní soud
OPK	Ochrana přírody a krajiny
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí ČR
SP	Stavební povolení
StavZ	Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon
SŘ	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
NP	Národní park
SÚ	Stavební úřad
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ZJES	Zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku
ZPF	Zemědělský půdní fond

I. HLAVNÍ POSLÁNÍ OVSS

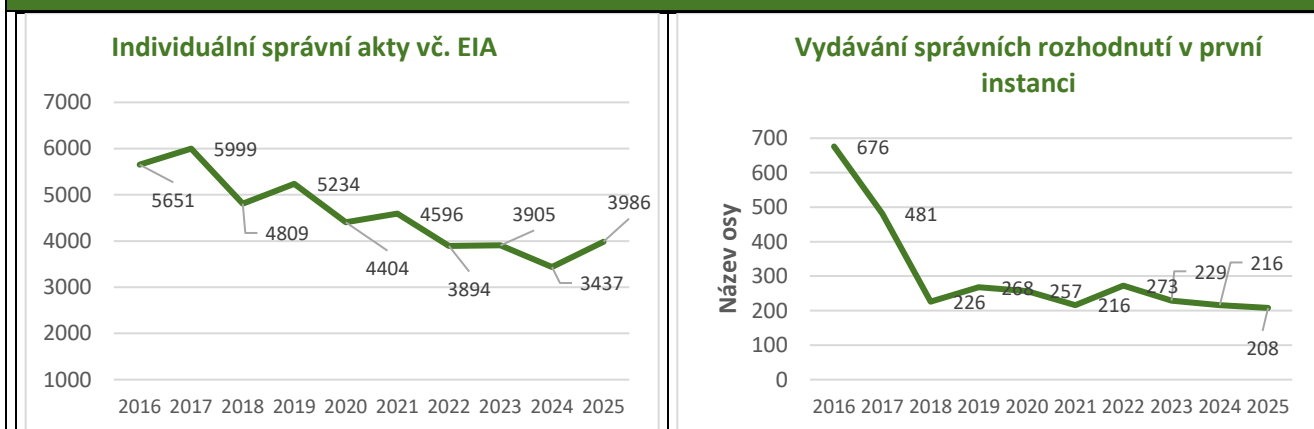
1.1 ČINNOSTI OVSS - CELKOVÁ ČETNOST A HLAVNÍ VYMEZENÍ

OVSS (Odbory výkonu státní správy) jsou organizační útvary MŽP, které provádějí výkon státní správy v oblasti životního prostředí, tedy naplňují kompetence stanovené jim složkovými zákony práva životního prostředí v první instanci a rozhodují o podaných řádných a mimořádných opravných prostředcích ve vymezené územní působnosti České republiky nad věcně podřízenými správními orgány vykonávajícími státní správu v místě (obce s rozšířenou působností, kraje), tak resortními organizacemi (AOPK, ČIŽP, Správy NP). Z logiky tohoto postavení jsou méně exponované v roli první instance, která např. na místě kontroluje porušení obecně závazných právních předpisů ŽP, ale více plní roli správního orgánu, který posuzuje a metodicky řídí výkon nižších instancí. V roce 2023 prošly OVSS transformací spočívající zejména ve sloučení územních pracovišť (z 9 na 5), více viz kap. *Transformace naplňování poslání OVSS*.

Z hlediska činností realizují OVSS následující pět hlavních oblastí činností, které blíže ilustrují následující grafy:

1. Vydávání individuálních správních aktů a správních rozhodnutí v první instanci;
2. Rozhodování o odvoláních proti rozhodnutím vydaným prvoinstančními orgány státní správy a přezkum závazných stanovisek;
3. Rozhodování o mimořádných opravných prostředcích podaných proti rozhodnutím prvoinstančních orgánů;
4. Komplexní vedení soudních řízení správních;
5. Výkon vrchního státního dozoru a kontroly nad činností orgánů státní správy.

1. Vydávání individuálních správních aktů a správních rozhodnutí v první instanci:

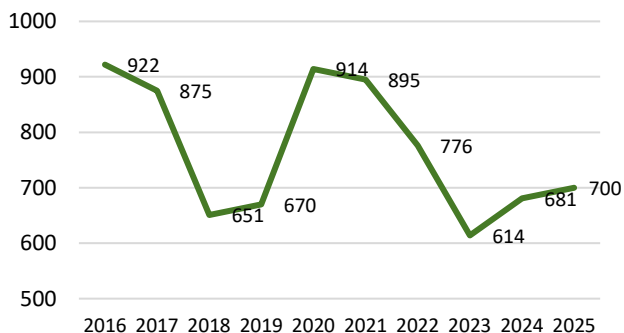

- OVSS vydávají rozhodnutí a stanoviska **podle složkových zákonů práva ŽP**, a to zejména na úseku ochrany přírody a krajiny, vodního hospodářství, ochrany ovzduší, ochrany zemědělského půdního fondu, odpadového hospodářství, vyjádření k ÚPD, geologie, procesu EIA, GMO atd. Relativně nejčastější jsou vyjádření k ÚPD a úkony EIA.
- Obecně je základním **rozdílem** mezi správními **rozhodnutími v první instanci** a **individuálními správními akty vč. EIA** podstatně **větší náročnost správních úkonů** první instance při komplexním posouzení právní věci.
- Pokračuje **dlouhodobý sestupný** trend celkového počtu těchto úkonů. Toto souvisí zejména s následujícími faktory:
  - vybrané agendy výkonu státní správy byly postupně **přenášeny na orgány samosprávy** (krajské úřady, obecní úřady);
  - Nový zákon o **jednotném environmentálním stanovisku (JES)** nabyl účinnosti 1. ledna 2024. V období od **1. ledna 2024** se JES vydávalo **pouze pro vyhrazené stavby** uvedené v příloze č.3 stavebního zákona (např. dálnice, železnice, letiště či vedení energie). **V roce 2025 se opatrně rozběhl JES i pro další záměry**. OVSS vydaly **14 JES** a provedly **12 přezkumů**, nicméně aktuálně projednávaná novela stavebního zákona má za cíl JES zrušit a agendu centralizovat do nového úřadu více viz dále samostatná kapitola.
  - **obecně je stagnující ekonomická aktivita** - např. **klesající výstavba** (stavební povolení pro bytové a nebytové stavby mají dlouhodobě klesající tendenci se strmým propadem roku 2025 vs. 2024, tj. 72 066 -> 61 613 stav. povolení). V **roce 2023** zaznamenala česká ekonomika **meziroční pokles hrubého domácího produktu (HDP) o 0,1%**, v roce **2024** **růst na úrovni 1**

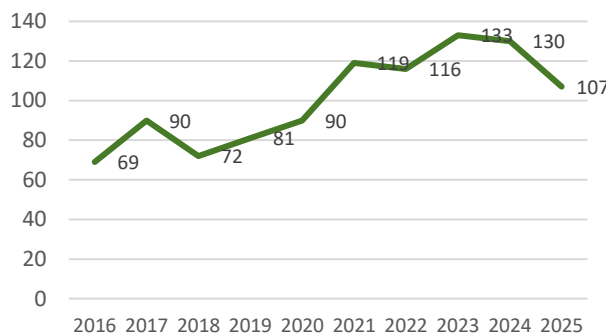
% a v roce 2025 +2,6%. Přes mírné zrychlení růstu se nejedná o zvýšenou ekonomickou aktivitu vysokého hospodářského růstu. Poslední hodnota je mírně nad úrovní dlouhodobého průměrného růstu české ekonomiky, který se pohybuje okolo 2% ročně. Česká ekonomika tak za poslední roky spíše stagnuje.

2. Rozhodování o odvoláních proti rozhodnutím vydaným prvoinstančními orgány státní správy a přezkum závazných stanovisek

Rozhodnutí o odvoláních

Přezkum závazných stanovisek

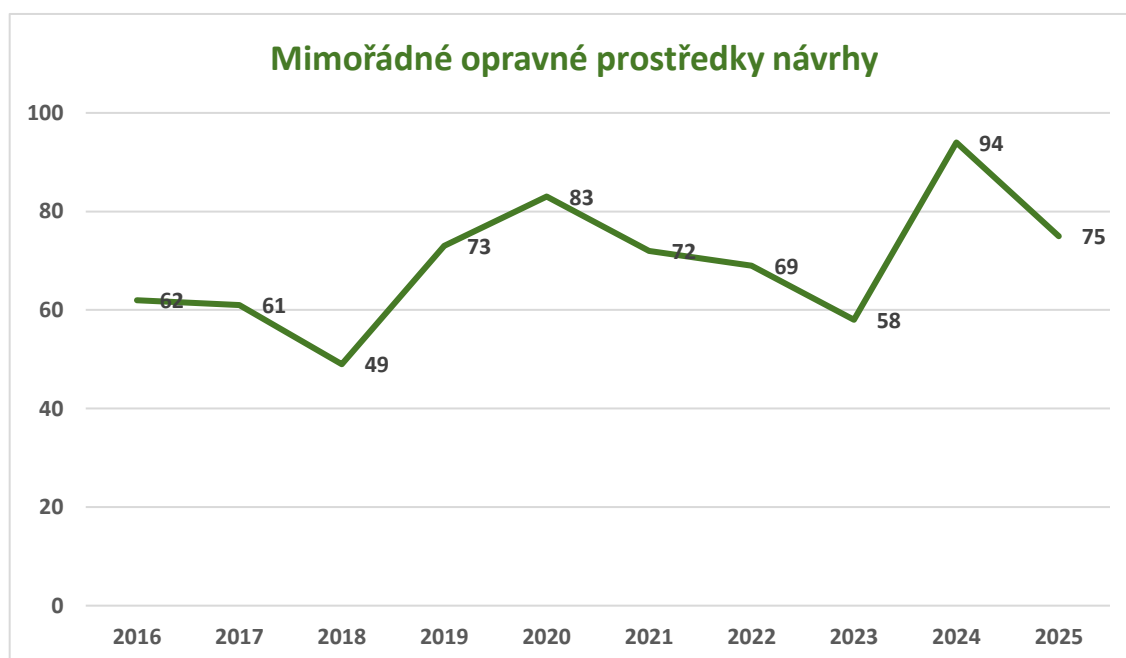

- Tato kategorie popisuje situaci, kdy OVSS **přezkoumává stanovisko nebo rozhodnutí podřízeného orgánu**, které může zrušit, změnit, vrátit k dalšímu projednání. Správní rozhodnutí o **odvoláních** proti prvoinstančním rozhodnutím vydaným správními orgány (KÚ, AOPK, ČIŽP, Správy NP, dále jen „odvolání“) je **oproti přezkumu závazných stanovisek** (KÚ, AOPK, Správy NP dále jen „přezkum“) **náročnější a komplexnější**.
- Počet **přezkumů** má **mírně vzrůstající trend** (s nepatrným poklesem v roce 2024 a 2025) mj. proto, že v důsledku **přesunu agend na orgány samosprávy**, kterým postupně přibývala prvoinstanční činnost, **vzrostla četnost druhoinstančního posouzení prostřednictvím OVSS**.
- Počet vyřízených odvolání v **posledních pěti letech poklesl, a to o cca 22%**. Oproti roku 2023 však v roce 2025 počet vyřízených odvolání vzrostl o cca 14%. V předchozí zprávě o činnosti bylo jako jeden z důvodů tohoto dlouhodobého poklesu vyhodnoceno možné zvýšené užívání příkazu namísto rozhodnutí pro ukončení přestupkového řízení. Byla provedena analýza většího vzorku 1161 případů přestupkového řízení, která:
  - potvrdila **vysoké využívání institutu příkazu vs. rozhodnutí (84:16)**
  - potvrdila **různou míru využívání institutu příkazu na místě/bloku v rámci celého přestupkového řízení v rámci ČR - skupina 1 (průměrně 4%) vs. skupina 2 (průměrně 28%)**
  - potvrdila možná rizika využívání příkazu na místě/bloku v rámci ČR s **maximální výší pokuty 5 příp. 10 tis. Kč**, např.:
    - u **poškození lesa, biotopu apod.** je nutné nařídit **nápravu** (zalesnění, sanaci), tuto povinnost však příkaz na místě **uložit neumožňuje**;
    - u **pašování CITES druhů** hrozí **riziko legalizace pašování nízkou pokutou**;
    - u **poškození ZPF** platí to samé jako u lesa, tj. **usilování o nápravu**;
    - u **komplexních záležitostí v agendách typu IPPC, krajinný ráz nebo významný krajinný prvek** hrozí **riziko opomenutí hlubšího zkoumání a případně odborného vyjádření v rámci správního uvážení s rozhodnutím**.
  - **potvrdila možná rizika u využívání příkazu**, a to proto, že příkaz je **zrychlená forma řízení (§ 150 správního řádu)**. Správní orgán jej vydává bez předchozího dokazování, pokud považuje skutkový stav za dostatečně prokázaný. Ideální a procesně efektivní je např. v případech formálních vad, nebo binárního porušení (ano, ne). Naopak nevhodný je u materiálních škod, kde je třeba odborné posouzení, účast veřejnosti nebo uložení nápravných opatření.
  - Nadále bude **cílem vyjasnění metodiky použití a) řádného správního řízení zakončeného rozhodnutím, b) příkazu a c) příkazu na místě/blokové pokuty tak, aby bylo postupováno v zájmu ochrany životního prostředí a smyslu správního řádu a legislativy ŽP** tak, aby veřejné zájmy chráněné v oblasti životního prostředí byly řádně šetřeny.
- Z hlediska **standardních správních řízení data ukazují, že OVSS často v odvolacím řízení s vysokou intenzitou korigují správní rozhodnutí nižších instancí** (zrušení bez náhrady nebo oprava rozhodnutí, popř. jeho vrácení k dalšímu projednání), a to dlouhodobě zejména u ČIŽP, AOPK a Správ NP a v roce 2025

také u závazných stanovisek KÚ (revize vydaných fiktivních prvoinstančních rozhodnutí rozhodnutím druhé instance) viz kap.2.2 *Dohled OVSS nad kvalitou činnosti orgánů ochrany ŽP.*

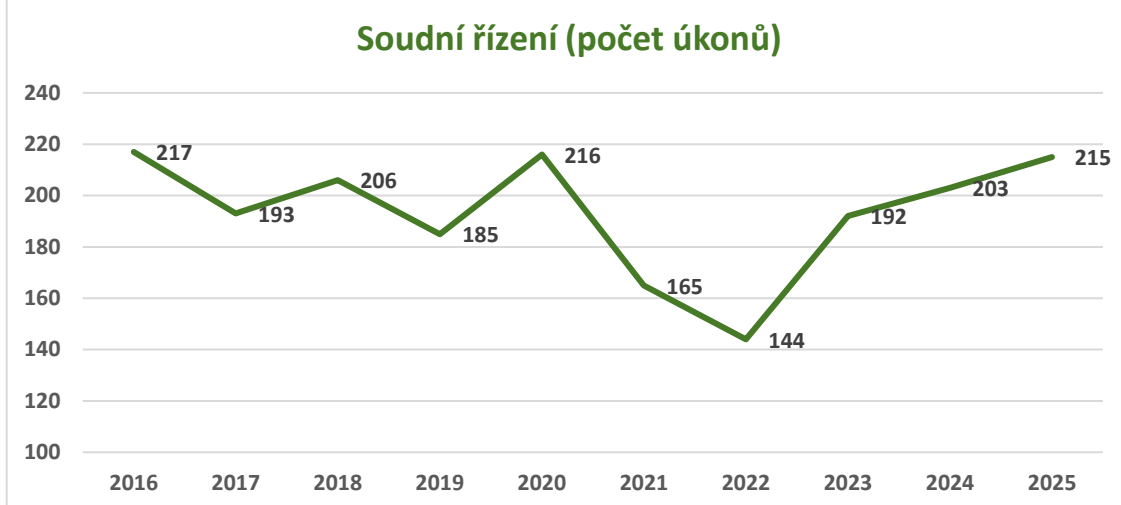
- **Zvýšené užívání zkráceného příkazního řízení a vysoká míra korekce standardních správních řízení,** tedy nízká kvalita správních rozhodnutí první instance, bude proto předmětem hodnocení vrchního státního dozoru viz kap. Vrchní státní dozor a dohled nad kvalitou činnosti orgánů ŽP a tématem spolupráce OVSS a podřízených správních orgánů.

3. Rozhodování o mimořádných opravných prostředcích podaných proti rozhodnutím prvoinstančních orgánů

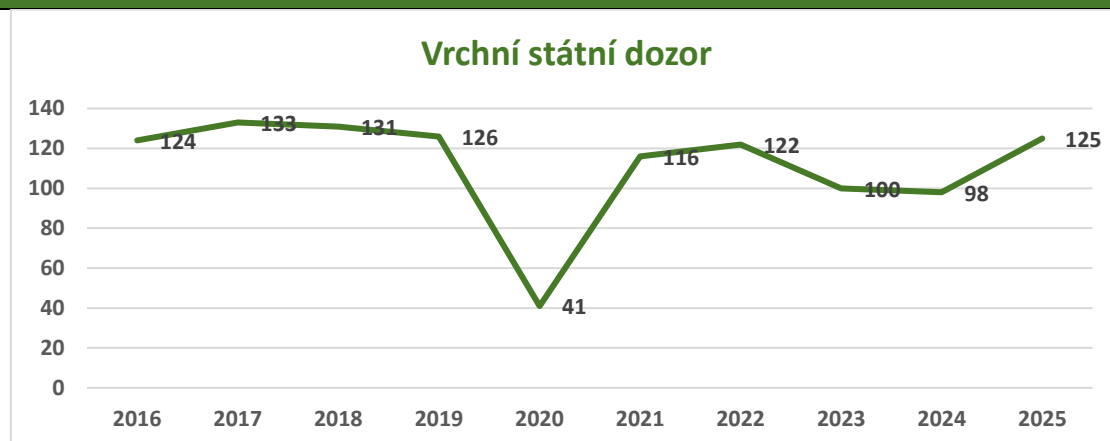
OVSS rozhodují o návrzích na povolení obnovy řízení a o podnětech k provedení přezkumných řízení pravomocných rozhodnutí. Po předchozím poklesu v letech 2021-2023 došlo v roce 2024 k **výraznému obratu trendu, kdy počet návrhů na mimořádné opravné prostředky vzrostl z 58 na 94** viz graf výše. Tento nárůst představuje nejvyšší zaznamenanou hodnotu za sledované období. Důvodem je zejména přijetí zákona č. 148/2023 Sb., o JES, a na něj navazující zákon č. 149/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o JES. V důsledku této právní úpravy přešla řada kompetencí na krajské úřady a MŽP má vůči nim postavení nadřízeného správního orgánu. Tyto instituty byly v roce 2024 a částečně i 2025 v návaznosti na nový stavební zákon ve zvýšené míře využívány. V souvislosti s novým stavebním zákonem však pravděpodobně dojde ke změně.

4. Komplexní vedení soudních řízení správních

- I přes setrvalý pokles živých právních věcí ke konci roku (pokles ze 105 na 90) vzrostl **počet právních úkonů z 203 na 215**. To souviselo mj. s nárůstem osob zúčastněných na řízení v důsledku novely zákona č. 416/2009 Sb. (Zákon o urychlení strategicky významné infrastruktury).
- **OVSS hrají významnou roli v soudních řízeních** ve správním soudnictví, tj. při posuzování zákonnosti a věcné správnosti rozhodnutí a jiných opatření směřujících vůči účastníkům řízení.
- **OVSS mají dlouhodobě vysokou úspěšnost u NSS i KS/MS. V roce 2025 to bylo pro úroveň KS/MS 71% a NSS 81%.** Úkony, které OVSS v rámci soudních řízení ve správním soudnictví realizují, jsou následující:
  - sepsání vyjádření k žalobě;
  - sepsání vyjádření ke kasační stížnosti;
  - sepsání opravného prostředku;
  - účast na ústním jednání soudu;
  - jiný úkon.
- OVSS generují **značnou úsporu nákladů pro MŽP** oproti zastupování externí právní kanceláří, a to v rozsahu **více než 7 mil. Kč ročně**.

5. Výkon vrchního státního dozoru a kontroly nad činností orgánů státní správy.

- Cíle vrchního státního dozoru jsou následující:
  - kontrola výkonu státní správy ve svěřených oblastech prostřednictvím nižších správních úřadů;
  - sjednocování aplikace právních předpisů;
  - kontrola dodržování povinností uložených právními předpisy v oblasti životního prostředí.
- Dozor je uplatňován vůči krajským a obecním úřadům, Magistrátu hl. m. Prahy, ČIŽP, Správám NP a AOPK. Výkon vrchního státního dozoru je ministerstvu uložen zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky a jednotlivými složkovými zákony.
- **Pokles v roce 2020 je na vrub epidemie COVID. V roce 2025 se počet vrátil na dříve obvyklou úroveň okolo 120 dozorů.**

- Výhledově bude cílem zaměřit se zejména na kvalitu správních řízení vedených ČIŽP, AOPK a Správami NP.

1.2 MĚŘENÍ ÚSPĚŠNOSTI A VÝKONU

1.2.1 Měření úspěšnosti

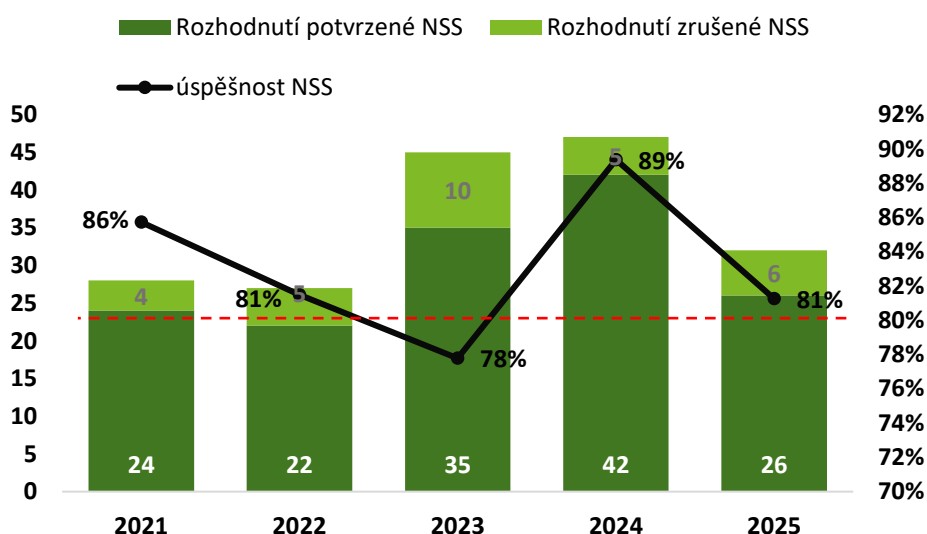
OVSS při své činnosti dbají na zákonnost a věcnou správnost postupů při uplatňování práva životního prostředí v celé soustavě správních orgánů, které jsou k tomu určeny v první instanci. Nad těmito orgány veřejné správy pak OVSS vykonávají vrchní státní dozor, jehož cílem je kvalitu státní správy zvyšovat. Ve vymezených agendách jsou OVSS prvoinstančním orgánem. Jednou z hlavních vizitek kvality výkonu státní správy realizované OVSS je tak měřitelná úspěšnost žalob u krajských/městských soudů a zejména pak u Nejvyššího správního soudu, který je konečnou autoritou pro definici zákonnosti ve správních řízeních. Cílem transformace OVSS je širší sběr dat a komplexní sledování a další zlepšování kvality výkonu státní správy v následujících letech viz kap. Transformace naplňování poslání OVSS.

Na základě expertního posouzení byly stanoveny následující cíle pro měření úspěšnosti:

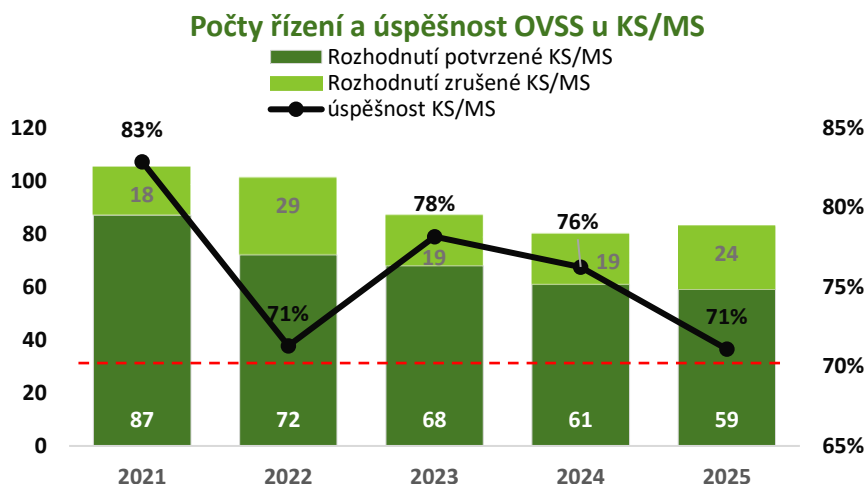
- Řízení před NSS - úspěšnost 80%;
- Řízení před MS/KS - úspěšnost 70%.

Úspěšnost u NSS je zobrazena v grafu níže. Z grafu je patrné, že tři předcházející roky byl trend úspěšnosti sestupný. V roce 2024 se však úspěšnost u NSS skokově zvýšila ze 78 % (těsně pod cílovou úspěšností 80 %) na 89 %, aby tento rok opět poměrně významně poklesla na 81%, a to při výrazně nižším počtu posuzovaných případů.

Počty řízení a úspěšnost OVSS u NSS

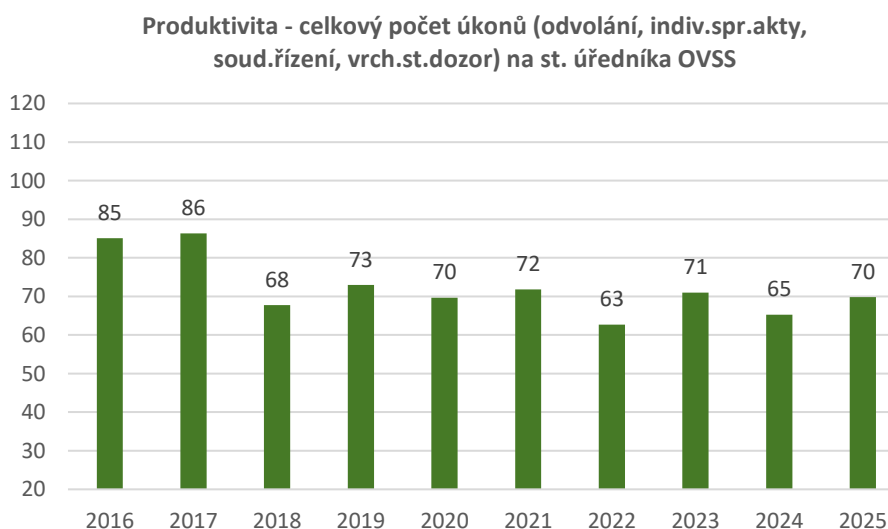
Úspěšnost pro úroveň KS/MS je zobrazena v grafu níže. V průběhu let se cílová minimální úspěšnost drží nad úrovní 70 %, nicméně poslední dva roky má klesající tendenci. Z grafu je patrné, že je dlouhodobě udržována vysoká úspěšnost při mírně sestupném trendu celkového počtu rozhodovaných případů. Pokles úspěšnosti před správními soudy je dán neustále probíhající změnou složkových zákonů a zvýšenými nároky správních soudů na rozsah odůvodnění vypořádání námitek účastníků řízení (nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů).

1.2.2 Měření výkonu

Níže uvedený graf výkonu zobrazuje produktivitu, tj. celkový počet úkonů (odvolání, individuální správní akty, vrchní státní dozor) na úřední osoby OVSS. Dlouhodobě je patrná sestupná tendence s minimy poklesem v roce 2022 a v roce 2024. Optimální úroveň je definována roky 2016/2017, tj. v hladině nad 80 úkonů na státního úředníka. Pokles vychází z následujícího:

- vybrané agendy výkonu státní správy byly postupně **přenášeny na orgány samosprávy** (krajské úřady, obecní úřady);
- **proces vydávání JES** byl zahájen v průběhu roku 2025;
- **obecně je stagnující ekonomická aktivita - např. klesající výstavba** (stavební povolení pro bytové a nebytové stavby mají dlouhodobě klesající tendenci se strmým propadem roku 2025 vs. 2024, tj. 72 066 -> 61 613 stav. povolení). V roce 2023 zaznamenala česká ekonomika **meziroční pokles hrubého domácího produktu (HDP) o 0,1%**, v roce 2024 **růst na úrovni 1 %** a v roce 2025 **+2,6%**. Přes mírné zrychlení růstu se nejedná o zvýšenou ekonomickou aktivitu vysokého hospodářského růstu. Poslední hodnota je mírně nad úrovní dlouhodobého průměrného růstu české ekonomiky, který se pohybuje okolo 2% ročně. Česká ekonomika tak za poslední roky spíše stagnuje.

Na trend poklesu produktivity reagovalo MŽP transformací OVSS - sloučení pracovišť z 9 na 5 a redukcí úředních míst, a to z 85 na současných 72 viz tabulka níže a dále více viz kap. Transformace naplňování poslání OVSS. Díky tomuto kroku byl částečně zastaven trend poklesu produktivity a přes její vzrůst vrůst na hodnotu 71 v roce 2023 nastal v roce 2024 pokles opět pokles na úroveň 65 a v současnosti se nachází

na úrovni 70. To je stále významně pod hodnotou produktivity z let 2016/2017 ve výši 85 a 86. Nový stavební zákon bude nejspíše znamenat další redukci agendy OVSS např. v oblasti ZPF. To může dále rozšířit fond volné pracovní síly OVSS. Na druhou stranu se tak otevírá možnost svěřeni realizace většího balíku správních činností v rámci ochrany ŽP, které vykazují kapacitní přetížení a/nebo jsou dlouhodobě vykonávány s nižší úrovní kvality nebo jejím podstatným rozptylem. Tyto agendy mohou být identifikovány např. na základě nálezů interního auditu ministerstva v rámci posouzení jím zajišťovaných správních činností.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Počet systemizovaných míst státních úředníků OVSS	90	90	90	90	85	85	85	73	73	72

1.2.3 Zavedení JES - zhodnocení průběhu, aktuální stav

Rok 2025 přinesl první rok vydávání Jednotného environmentálního stanoviska (JES), které v širším kontextu otevřelo kapitolu zjednodušení práva životního prostředí dopadajícího na realizaci záměrů/výstavby v duchu „jeden úřad, jedno řízení, jedno razítko“. Toto JES bylo bytostně spojeno s původní reformou stavebního řízení, která ponechávala rozdrobenou přenesenou působnost na stavebních úřadech integrovaných v rámci obcí/samospráv a samotné vydávání JES svěřila především KÚ a doplňkově ministerstvu. Tato reforma je pak spíše známa komplikovanou digitalizací.

Programové prohlášení a hlavně bezprostřední kroky současné vlády jednoznačně deklarují cíl kompletní centralizace a integrace úkonů povolování staveb pod jeden nový úřad tzv. Úřad rozvoje území. Významným novým prvkem v této prioritě je i aktuálně zvažovaný (projednávání zákona v PSP ČR) přesun balíku vydávání závazných stanovisek, vyjádření a dalších správních úkonů v oblasti ochrany ŽP do nového Úřadu rozvoje území.

OVSS, resp. ministerstvo bude poskytovat maximální součinnost nově budované centrální autoritě, a to s cílem toho, aby věcná podstata ochrana přírody a krajiny daná právem ŽP a jeho aplikací vč. relevantních výkladů a rozsudků soudů byla zachovávána v rámci zjednodušeného povolovacího procesu. Spolupráce, a to např. cestou expertní výpomoci, se vznikajícím Úřadem rozvoje území v oblasti ŽP bude proto jeden z nových úkolů OVSS.

Dopad na OVSS tak bez schváleného právního rámce nelze jednoznačně předjímat, nicméně v případě schválení předloženého sněmovního tisku se bude jednat o výrazné snížení objemu správních činností pro OVSS, a to jak v úrovni prvoinstanční, tak zejména druhoinstanční. Každopádně je však nutné dokončení dobíhajících správních řízení dle aktuálně stále platného právního rámce JES.

Pro úplnost je níže uvedená vybraná statistika JES za rok 2025. Níže uvedený graf udává přehled o základním rozdělení všech 571 úkonů OVSS mezi základní kategorie vydání a přezkum JES.

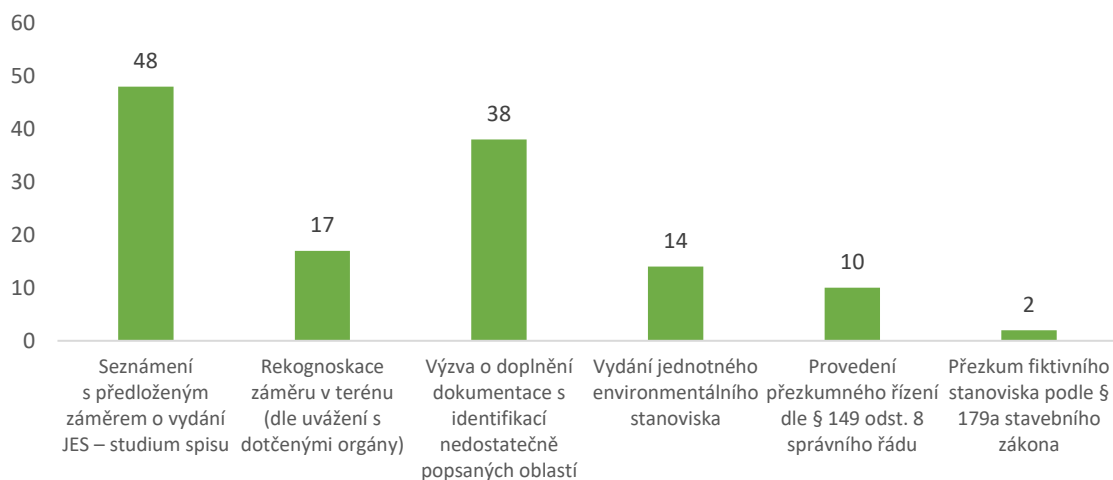
Celkové úkony JES 2025

■ Úkony vydání JES ■ Úkony přezkum JES

Níže uvedený graf představuje vybrané na specifické úkony JES. Za rok 2025 bylo OVSS vydáno 14 JES a provedeno 10 přezkumů podle § 149 správního řádu. Vhodné je zmínit i 17 rekognoskační záměru v terénu, pro které byly OVSS materiálně a technicky vybaveny.

Specifické vybrané úkony JES 2025

Pro OVSS počítá Národní plán obnovy 24 úvazků na dobu určitou (do konce roku 2026) s tím, že 17 je ke konci roku 2025 obsazeno.

1.3 Výkony podle OVSS

Z hlediska počtu celkových výkonů vyjma JES v roce 2025 je na čele OVSS I (odd. Praha a Č. Budějovice) a OVSS V (odd. Ostrava, Olomouc) - obě dohromady zaujímají 51 % všech výkonů. Oproti předchozímu roku se potvrzuje rozložení pracovního vytížení OVSS, resp.:

- setrvale nízký celkový počet úkonů v rámci OVSS III (pokles 14->13%)
- relativně nízký počet úkonů v rámci OVSS IV (vzrůst z 14->16%)
- relativně nejvyšší počet úkonů v rámci OVSS I (vzrůst z 27->29%)
- relativně vysoký počet úkonů v rámci OVSS V (pokles z 25->22%)

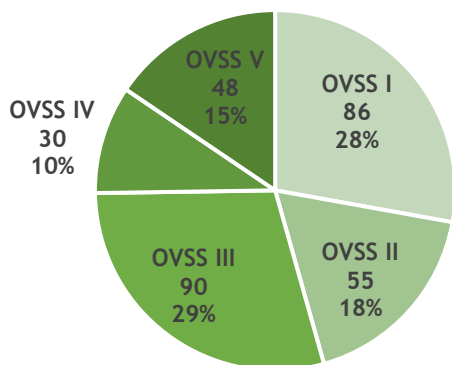
	OVSS I	OVSS II	OVSS III	OVSS IV	OVSS V
Celkový počet úkonů 2025	1546	1111	719	866	1182
Podíl %	29%	20%	13%	16%	22%
Celkový počet úkonů 2024	1238	960	644	658	1137
Podíl %	27%	21%	14%	14%	25%

OVSS I (Praha a Č. Budějovice) má významný podíl na kategorii:

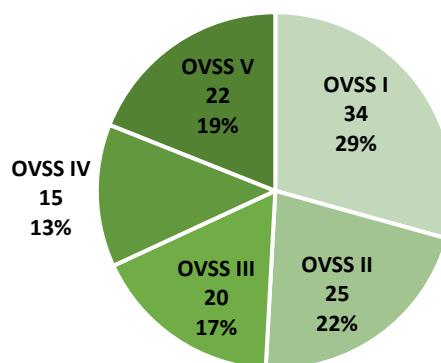
- Rozhodování o odvoláních proti prvoinstančním rozhodnutím;
- Přezkum závazných stanovisek;
- Individuální správní akty bez EIA;
- Soudní řízení.

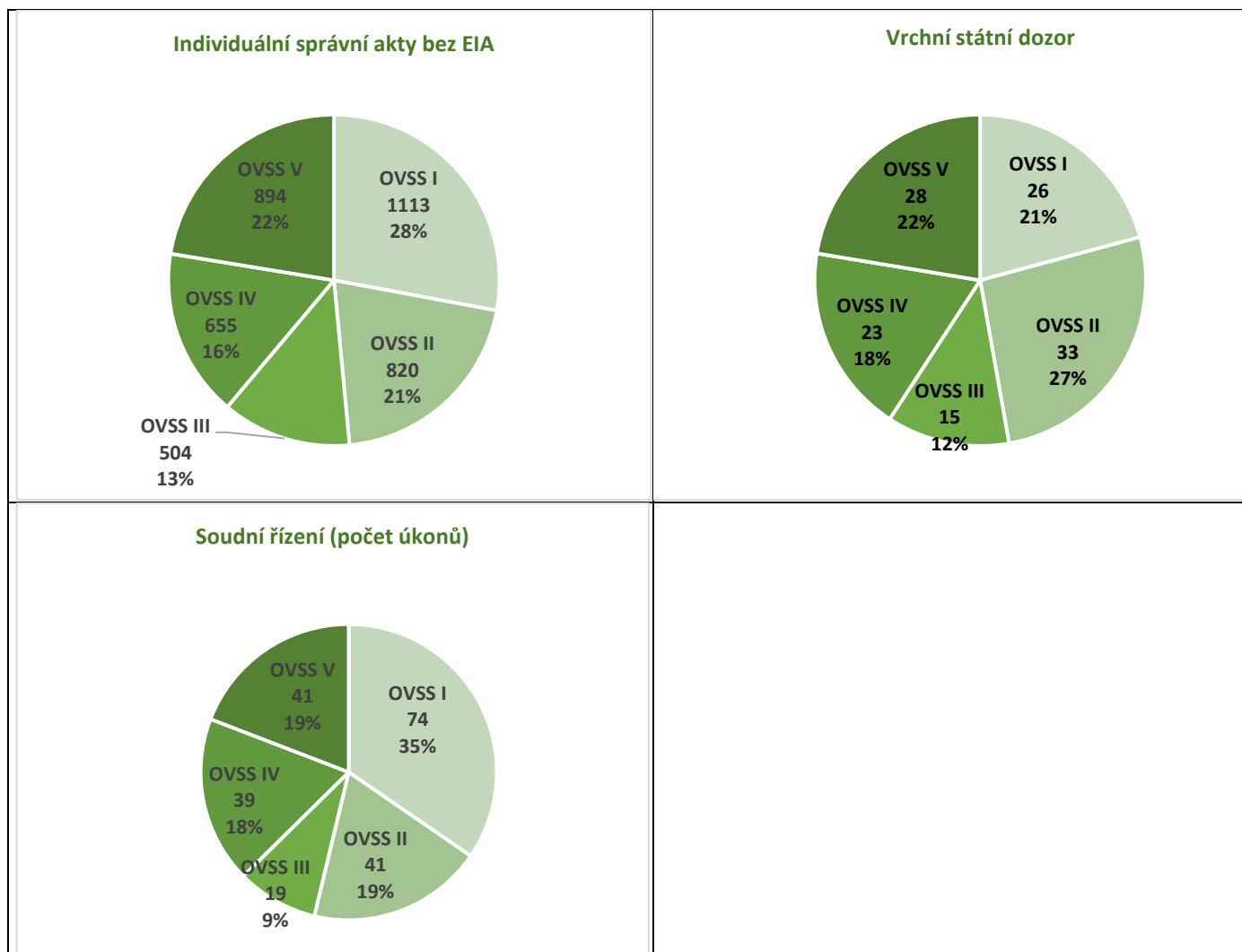
OVSS II (odd. Chomutov a Plzeň) je dominantní v kategorii vrchního státního dozoru a drží významný podíl v přezkumu závazných stanovisek. OVSS III (odd. H.Králové a Liberec) má významný podíl na odvoláních proti prvoinstančním rozhodnutím. OVSS IV a V (odd. Brno 1 a 2, zahrnuje i Zlínský kraj) v kategorii úkonů relativně oproti ostatním výrazně nevystupují.

**Rozhodování o odvoláních proti rozhodnutím
vydaným prvoinstančními orgány státní správy**

Přezkum závazných stanovisek

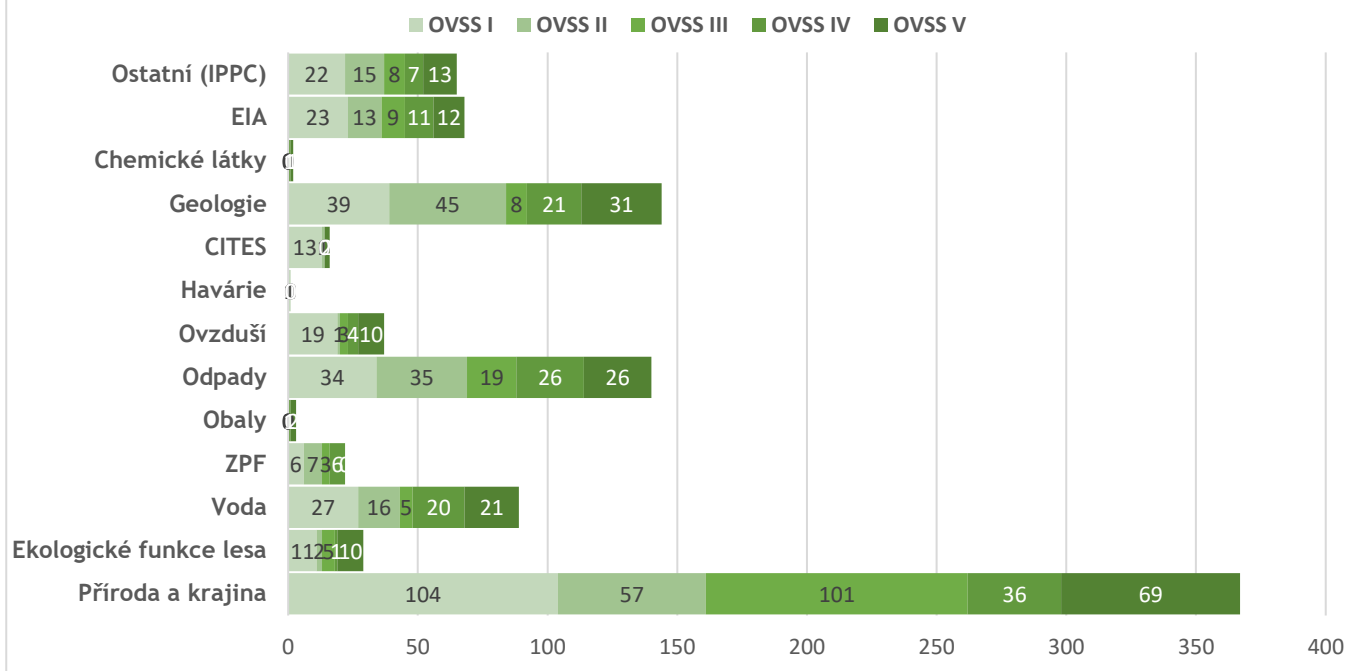

Níže uvedený graf a jeho podkladová tabulka demonstrují (na datech vydávání prvoinstančních rozhodnutí, rozhodování o odvoláních a rozhodování o mimořádných opravných prostředcích) pohled na OVSS dle jednotlivých hlavních specializací. V grafu nejsou uvedeny zcela minoritní agendy obalů (celkem 3 za všechny OVSS), havárií (celkem 1 za všechny OVSS) a chemických látek (celkem 2 za všechny OVSS). Z grafu je z hlediska realizovaných specializací OVSS patrné, že:

- téměř u všech specializací je nejvýznamnější OVSS I (Praha a Č. Budějovice), přičemž nejmarkantnější je toto v rámci agendy ochrany přírody a krajiny, odpadového hospodářství,
- OVSS II (odd. Chomutov a Plzeň) je nejvýznamnější v kategorii geologie, která v posledních letech zaznamenává nárůst, a zároveň je významná v oblasti odpadů,
- OVSS III odd. (H. Králové a Liberec) má relativně vysoké zastoupení agendy ochrany přírody a krajiny.

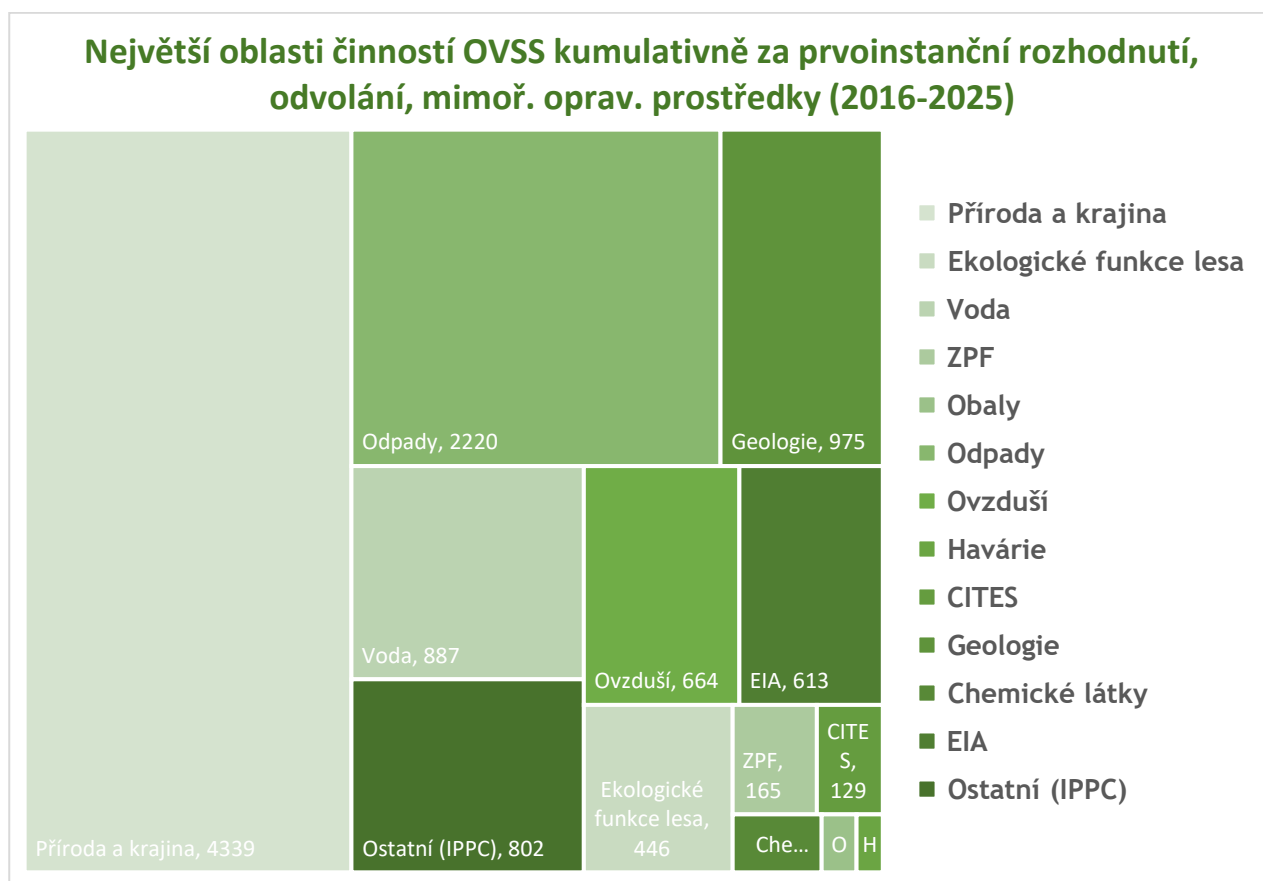
OVSS dle hlavních specializací podle prvoinstančních rozhodnutí, rozhodnutí o odvoláních, mimořádných opravných prostředků

1.4 OBORY SPECIALIZACE

Níže připojený graf navazuje na předchozí graf a reprezentuje kumulativní četnost jednotlivých agend od roku 2016 (data o vydávání prvoinstančních rozhodnutí, rozhodování o odvoláních a rozhodování o mimořádných opravných prostředcích). Lze tedy konstatovat, že mezi dlouhodobě nejvýznamnější/nejnáročnější agendy, které OVSS zajišťují z hlediska specializací v oblasti životního prostředí patří (sestupně dle počtu úkonů):

- Příroda a krajina
- Odpady
- Geologie
- Voda
- IPPC a ostatní
- Ovzduší
- EIA
- Ekologické funkce lesa
- ZPF
- CITES
- Chemické látky
- Obaly
- Havárie

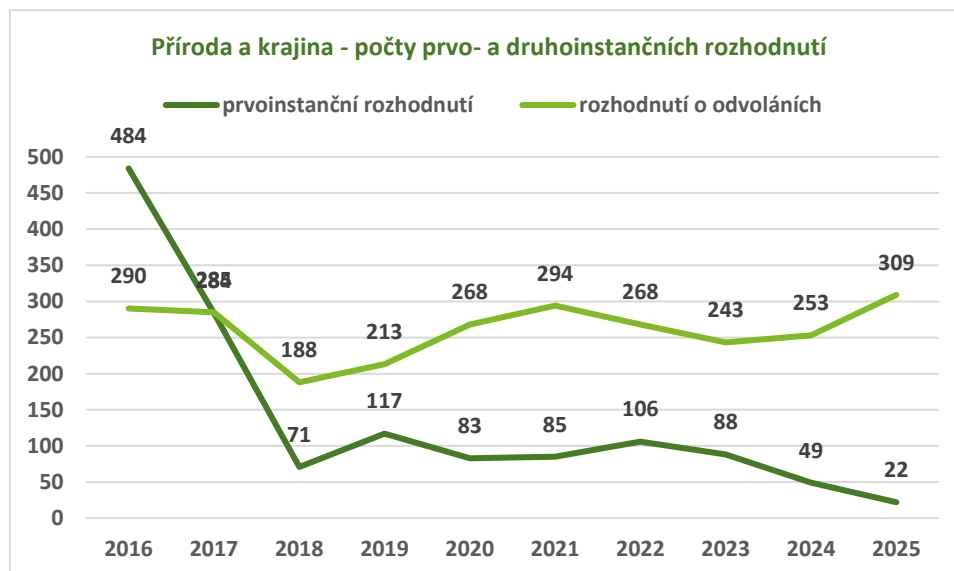
Jednotlivé agendy / oblasti jsou dále popsány z hlediska prvoinstančních a druhoinstančních rozhodnutí a vybraných relevantních rozsudků soudů od roku 2019.

Ochrana přírody a krajiny

1.4.1 Příroda a krajina

Jedná se o nejvýznamnější oblast činností OVSS. Tato oblast oproti jiným vykazuje stabilně vysoký počet vyřízených jak prvoinstančních (které zaznamenaly výrazný pokles v posledních letech), tak i odvolacích řízení (růst v posledním roce). Hlavním segmentem prvoinstančních rozhodnutí jsou kompetence ve specializovaných oblastech dle zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Mezi hlavní rozsudky, které formovaly výklad práva v oblasti přírody a krajiny za roky 2019-2025, uvádíme následující:

Oblast	Vybraný případ	Poučení pro podniky a veřejnost
Neoprávněná úprava pozemku v rozporu s jeho určením, a to včetně výstavby	Výstavba srubu a kácení dřevin na pozemku v I. zóně CHKO Šumava, pokuta 100 tis. Kč, nařízení zbourání stavby a uvedení do původního stavu.	- Nedovolené a neprojednané úpravy pozemků budou detekovány, neboť státní orgány mají k dispozici ortofoto mapy i družicové snímky; - Orgány ochrany přírody rozhodují o využití pozemků ke stavbě zcela nezávisle na stavebních úřadech a stavebním zákoně. Mohou nařídit odstranění stavby; - Jako vlastník se nelze účelově schovávat za třetí osobu (nájemce); - Nekvalitní a účelová biologická hodnocení nejsou zohledněna - Náklad s pokutou, odstraněním stavby, anebo uvedením do původního stavu je značný.
	Úprava pozemků - zbudování tůní, terénní úpravy a změna původního bezejmenného významného krajinného prvku vodního toku bez stavebního povolení. Byla snaha účelově převést vinu na nájemce z vlastníka pozemku a předložit účelové biologické hodnocení, které nenaplnovalo parametry dané ZOPK (§67 odst.1) a vyznačovalo pochybný čas vzniku. Pokuta 200 tis. Kč.	

Výjimka ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a druhů a rodů živočichů	U výjimky pro částečnou rekonstrukci a novostavbu silnice I. třídy (mimoúrovňová křižovatka a úprava stávajícího nevhodného výškového vedení) byl rozporován veřejný zájem a navrhována jiná varianta. Žaloba byla neúspěšná.	• Zakotvení požadavku na úpravu závad silnice v plánovacích podkladech představuje v tomto případě dostatečný podklad pro úvahu spr. úřadu, že realizace záměru je ve veřejném zájmu; • Vzhledem k tomu, že bylo zjištěno, že škodlivý zásah je téměř zanedbatelný a byl prokázán veřejný zájem stavby, lze považovat zájem na vybudování záměru za převažující; • Bylo provedeno několik odborných podkladů - dva znalecké posudky a zprávy NKU, odborné stanovisko AOPK, jež se zmiňovalo o více variantách. Alternativní varianta musí být reálná a musí být doloženo, že představuje menší dopad na životní prostředí, což však v daném případě z ničeho nevyplývá.
Povinnost odstranit starou ekologickou zátěž na nově nabytém pozemku	Povinnost odstranit starou ekologickou zátěž přešla na novou společnost spolu s nabytím areálu v dražbě. Závazek její likvidace plyne ze zvláštní povahy nabyté věci (nemovitosti) a sleduje právní osud věci (nemovitosti). Nic na tom nemění ani fakt, že stát historicky souhlasil s vynaložením 198 mil. Kč účelně vynaložených prostředků na odstranění ekologických škod, neboť na sebe za toto nepřevzal odpovědnost.	• Před koupí / nabytím nemovitosti je vhodné seznámit se s ekologickou zátěží; • Povinnosti se váží na nemovitost a nelze se z nich vyvinut.
Vymezení mantinelů možnosti spolku na ochranu přírody pro napadnutí rozhodnutí o výstavbě z hlediska ochrany ohrožených druhů	Spolek na ochranu přírody napadl povolení výjimky z ochrany ohrožených druhů (§56 ZOPK) pro realizaci a užívání stavby dálnice D3.	Limitem možnosti napadení výstavby z hlediska ochrany zvláště chráněných druhů je rozsah žádosti o výjimku podložený odborným posudkem, který nemusí být znalcem zpracován striktně v terénu, ale i na základě již existujících podkladů. Konkrétně: • Již jednou učiněné vypořádání věcně shodné námítky o nedostatečnosti biologických průzkumů správními orgány, které bylo přijaté krajským soudem, je z hlediska NSS postačující. • Znalec nemusí provádět biologický průzkum v terénu, ale může vycházet ze svých podkladů. Argumentace prací „od stolu“ se nepřipouští. • Pokud stavba na některé druhy nemá podle odborného posouzení vliv, pak v žádosti o výjimku (§56 ZOPK) nemusí být řešeny. • Environmentální spolek se může domáhat svých práv (aktivní legitimace) pouze ve vztahu k zvláště chráněným živočichům, kterých se výjimka týká. • Závěry z územního řízení nelze jednoduše uplatnit jako námítku v žádosti o výjimku (§56 ZOPK) - znalec a znalecký posudek jako důkaz nepřipustěn. • Prostá námítka, že platnost závazného stanoviska EIA vypršela sama o sobě nepřisvědčuje žalující straně, neboť NSS postrádal popis vlivu tohoto faktu na zákonnost rozsudku a nepovažuje za nutné aktualizovat záv. stanovisko EIA pro účely

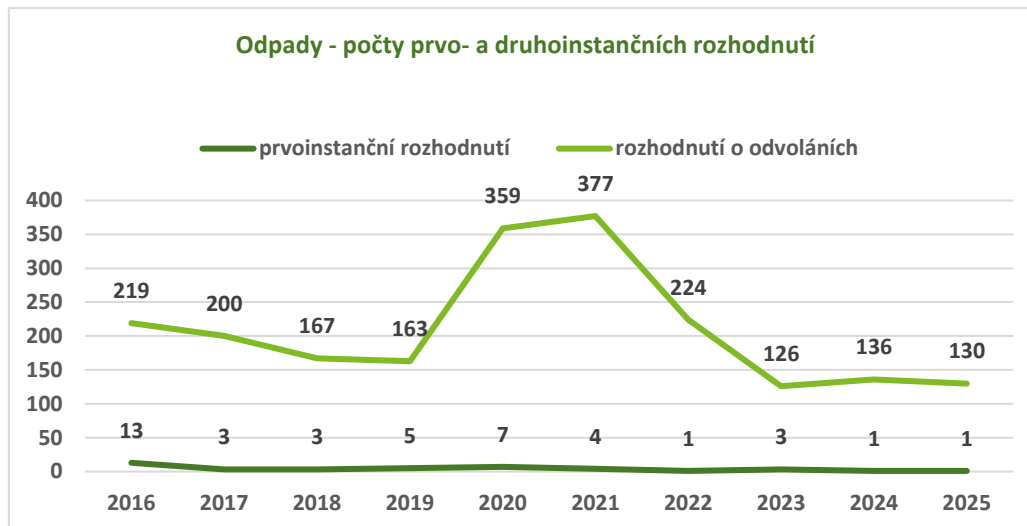
		řízení povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů. • Doba platnosti výjimky ve výši 10ti let není u liniových staveb, vzhledem k náročnosti jejich povolování a účelu výjimky, nepřiměřená. • V rozhodnutí o povolení výjimky není nutné uvést úplný detail kontrol (např. frekvenci, termíny atd.). • Prosté opakování námitek uplatněných u krajského soudu bez zohlednění jeho argumentace není NSS a priori věcně řešeno.
Nezákonná úprava krajiny a nerespektování nápravných opatření	Pokuta 2 mil. Kč za nerealizaci zmírňujícího opatření po zničení biotopu na golfovém hřišti.	• Ten, kdo poškodí krajinu je nutný dbát platného rozhodnutí k uvedení do původního stavu nebo zmírnění následků, které jsou stěžejním nástrojem. Zároveň se ukládají citelné sankce, a to i opakovaně, pokud je nápravné opatření ignorováno.
Limity rozporování udělení výjimky dle (§56 ZOPK)	Samospráva a občanská sdružení dlouhodobě aktivně vystupovaly proti obnovení těžby kamene v rámci komplikovaného případu, který probíhá od roku 2012 - zrušení výjimky, nové správní řízení, ve kterém se mj. do spisu navrhoval oponentní posudek, žaloba a vrácení k novému projednání, KÚ vydává nové rozhodnutí, napadeno a soudy zduženo z důvodu neakceptace podkladů od oponentního znalce (vadný postup KÚ), zpochybňování podjatosti KÚ a znalecké způsobilosti (nepotvrzeno), realizace nového posudku, který vedl k doplnění znaleckého posudku a finálnímu rozhodnutí o výjimce ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů.	U zvláště chráněných druhů chráněných zvýšeně podle evropského práva, lze výjimku udělit v zájmu ochrany přírody nebo tehdy, pokud existují naléhavé důvody veřejného zájmu, převažuje veřejný zájem nad zájmem ochrany přírody, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení stavu druhu z hlediska ochrany. Toto musí v rámci správního řízení náležitě zdůvodněno a pak může být výjimka udělena. Konkrétně z případu níže: • Smyslem občanských sdružení nesmí být blokáce výstavby, ale hájení veřejných zájmů ochrany ŽP oproti jiným veřejným zájmům, a to za použití kvalifikovaných a odborných argumentů. Na druhou stranu je legitimní, pokud jejich připomínky mají větší šíři, nebo se opakují, pokud správní orgány zůstaly na svých předchozích stanoviscích. • Není nutné reagovat na každý bod žaloby, pokud ministerstvo odkázalo na úvahy z prvostupňového řízení. • Dodání dalších spleťtých argumentů v kasační žalobě před NSS nezakládá nepřezkoumatelnost, pokud je jejich podstata shodná jako námitek z předchozího správního řízení a následného odvolání. • Nadkritická míra systémové podjatosti úředních osob je vyhrazena pouze výjimečným případům. Zpracování Regionální surovinové strategie LK není takovým případem, neboť není mj. závazným pokynem pro posuzování výjimky dle ZOPK. • To, že mezi experty panuje přátelská osobní vazba mezi úřední osobou a zpracovatelem posudku/vyjádření samo o sobě nezakládá jejich neobjektivitu ve správním řízení. • Četné rozporovaných skutečností (např. výtky ke zpracování surovinové politiky LK) bez objektivního racionálního zdůvodnění, nebo poukazování na procesy dle jiné legislativy (horní zákon) nemůže obstát.

Odpady

1.4.2 Odpady

Nakládání s odpady je po přední oblasti ochrany přírody a krajiny druhou velmi významnou oblastí činnosti OVSS. Jejich význam podtrhává i četnost sporů a přestupků v této oblasti, kde oblast odpadů hraje významnou roli. OVSS plní zcela dominantně roli druhoinstančního orgánu. Velký nárůst případů odvolání v letech 2020 a 2021 byl způsoben případem skládky Čáslav (cca 120 sporů). Od roku 2022 byl zaznamenán pokles a následná stagnace do roku 2025.

Mezi hlavní rozsudky, které formovaly výklad práva v oblasti odpadů za roky 2019-2025, uvádíme následující:

Oblast	Vybraný případ	Poučení pro podniky a veřejnost
Překročení povolené výšky skládky	Dosažení maximální výškové kóty skládky je třeba posuzovat již v I. fázi skládky (při skládkování), nikoliv až po sesednutí a konsolidaci tělesa skládky. Pokuta ve výši 1 mil. Kč.	• Limity výšky skládky nelze dovozovat vlastní dedukcí ve variantě výhodnější pro provozovatele. V případě nejasností je vhodná konzultace s relevantním orgánem ochrany ŽP.
Provoz skládky bez povolení - úmysl	Pokuta 490 tis. Kč fyzické osobě podnikající za nakládání s odpady v zařízení k tomu neurčeném - skladování přes 270 tun nebezpečného odpadu a přes 80 tun odpadu z mobilního zařízení v k. ú. Komořany. Pokuta 4,5 mil. Kč pro právnickou osobu za nelegální provoz skládky bez povolení vč. buldozeru - plocha 9000m², výška 5 metrů, uloženo cca 45 000 m³ odpadů (stavební a demoliční odpad). Viník tvrdil, že realizuje pouze na části pronajatého pozemku, což bylo ale spolehlivě vyvráceno šetřením a důkazy.	• Provoz skládky musí být vždy řádně povolen před zahájením jakéhokoli skládkování. • Dozorové orgány jsou vybaveny technologiemi na vzdálené pořizování důkazů např. laserovým dálkoměrem • Soud není povinen aktivně přezkoumávat majetkové poměry viníka. Je jeho možností toto v řízení objasnit. Dále má pokuta má nejen preventivní, ale také represivní charakter. Jej výši lze uložit nad stav volných finančních prostředků společnosti.
Provoz skládky bez povolení - deklarovaná nevědomost	Pokuta 225 tis. Kč za to, že společnost přebírala stavební odpad, který tak nebyl deklarován (tzv. Stavozem). Porušení opřel vinný subjekt o to, že se spoléhal na deklaraci nezávadnosti od dodavatele tohoto materiálu, reálně se však jednalo o odpad.	• Pokud přebírám materiál, který není deklarován jako odpad, a přitom jím nezpochybnitelně reálně je, tak podléhám povinnosti disponovat adekvátním povolením. • Nelze svalovat vinu na dodavatele materiálu/odpadu, resp. jím předložené dokumenty- ustálená

		judikatura správních soudů dovozuje, že ke splnění kritéria vynaložení veškerého možného úsilí je potřeba aktivní činnost. Rozbory je nutné dělat průběžně, kvalitně (akreditovanou laboratoří) a nikoli ex post
	Pokuta 600 tis. Kč za to, že společnost na svém pozemku uskladnila odpad (<i>Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03</i>), který využila v rámci terénních úprav (stavební povolení), aniž měla souhlas k nakládání s odpadem a splnila ohlašovací povinnost. Předmětem sporu nebylo to, zda se jedná o odpad či nikoli, ale to, že se viník snažil vyvinut z povinností provozovatele zařízení k využívání odpadů, tím že se jí účelově snažil přenést na jeho dodavatele, přičemž jednoznačně přešlo vlastnictví odpadu na viníka, který za to obdržel úhradu.	- Pro určení provozovatele zařízení je rozhodné zjištění, kdo nakládá (využívá) odpad na místě, které mu náleží, v jakém časovém rozsahu a množství, a zda tak činí na základě povolení, které je jemu vydáno. Skutečnost, že si na určitý způsob zpracování odpadu (zde pro účely další výstavby) objedná k návozu odpadu, případně jeho umístění, rozhrnutí či zásypu další zpracovatelský subjekt, neznamena zbavení se odpovědnosti za užívání odpadu v místě, kam byl naven - Tok odpadu je výsledovatelný z ISPOP a dozorový orgán analyzuje tato data.
Skládkování jiných než povolených druhů odpadů v integrovaném povolení	Skládka využívala k technickému zabezpečení skládky jiné odpady než ty, které byly specifikovány v povolení. Provozovatel obdržel pokutu 3,5 mil. Kč. Tento postup provozovatele skládky vedl zejména k tomu, že nebyly vybírány poplatky za ukládání odpadů a odváděny finanční prostředky na rekultivaci skládky.	V případě provozu skládky nebezpečných odpadů musí být veškeré odpady, výrobky z odpadů a jiné výrobky specifikovány v integrovaném povolení.
Nepovolené skládkování přeshraničních odpadů	Opakovaná nepovolená přeshraniční přeprava odpadů z Německa a Itálie do ČR do areálu, kde odpady zůstaly bez dalšího umístění, aniž by byly dále přemístěny. Provozovatel obdržel pokutu 10 mil. Kč. Byl přijat přeshraniční odpad s jiným kódem pro využití odpadu v zařízení než kódem odpadu, který mělo zařízení povoleno k nakládání. Pokuta 300 tis. Kč.	- Přeshraniční přeprava odpadů musí být řádně povolena - Nelze se odkazovat na nesprávné přepravní dokumenty předložené přepravcem (jiný kód), odpovědnost vždy spočívá na příjemci odpadů; - Dozorové orgány dodatečně místnímu šetření disponují i leteckými snímky.
Převzetí evidentního odpadu a následné fabulace o záměru jeho dalšího využití	Do jámy byly naveny cáry pneumatik a viník tvrdil, že je chce dále využívat pro výrobu materiálu bez další úpravy. V průběhu šetření pak viník vršil fabulace o jeho dalším využití, aniž by byl jasný podnikatelský záměr (např. zařízení zpracovávající materiál). Pokuta 400 tis. Kč. Příklad měl i rovinu trestního práva.	- Výmluvy a fabulace u odpadů nezakryjí skutečný stav věcí, který je zjištěn místními kontrolami a dalším šetřením; - Následují trestní a finanční sankce.
Povinnost odstranit neoprávněně uložený odpad (stavební a demoliční odpady) zůstává obci i pokud byla pokuta za tento	Pokuty a opatření k nápravě mohou existovat vedle sebe. Obnova řízení o opatření k nápravě by v případě zrušení rozhodnutí o spáchání přestupku připadala v úvahu pouze tehdy, pokud by rozhodnutí o spáchání přestupku bylo zrušeno kvůli nově zjištěným skutečnostem vyvracejícím závěr o protiprávním jednání. Taková situace však v řešené věci (povinnost přemístit stavební odpad) nenastala, neboť závěr o protiprávním jednání	Manipulace s odpadem bez náležitého povolení je nepřípustná a vzniklý protiprávní stav je nutné odstranit.

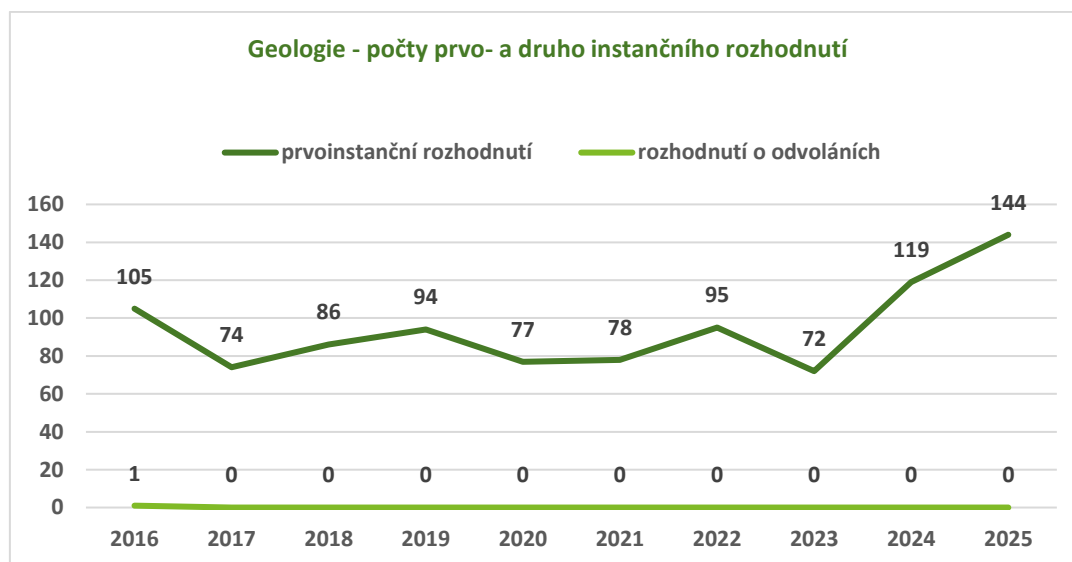
přestupek zrušena, ale protiprávní jednání nebylo zpochybněno.	nebyl zpochybněn. Rozhodnutí o uložení pokuty bylo zrušeno pouze z důvodu zániku odpovědnosti za přestupek (uplynutí prekluzivní lhůty pro uložení pokuty), avšak tato okolnost je pro stanovení opatření k nápravě podle městského soudu nerozhodná	
Certifikovaný produkt/ - hnojivo (popel ze spalování dřeva), byl odebírán jako odpad, ale nebylo s ním tak nakládáno.	Společnost využívala popel ze spalování dřeva jako vstup do výroby zahradnických a dalších substrátů. Část popelovin však využila pro terénní úpravy a další část uskladnila na velikých hromadách, a to souhrnně v množství překračujícím roční projektovanou kapacitu. ČIŽP ji uložila nápravná opatření.	• I věci, které mají ekonomickou hodnotu mohou být odpad. V případě odpadu se jedná se o movitou věc, které se osoba zbavuje, má úmysl nebo povinnost se jí zbavit, přičemž „zbavit se“ naplňuje i případ, kdy není možné věc používat k jejímu původnímu účelu. • Argumentace, že v jiných případech (jiní zákazníci) se jedná o produkt a nikoli odpad neobstojí, pokud subjekt materiál prokazatelně opatroval a shromažďoval jako odpad.

Geologie

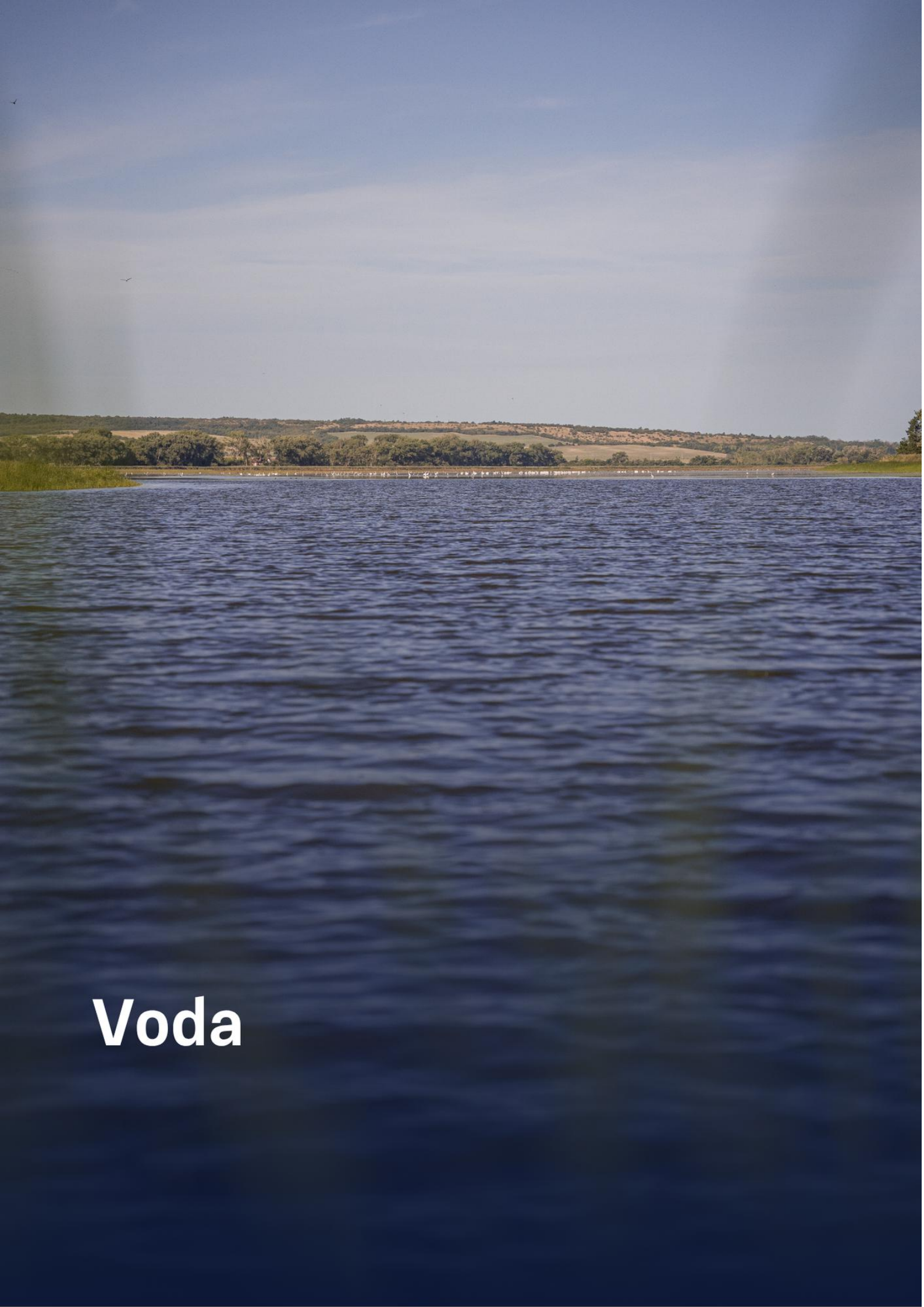
1.4.3 Geologie

Oblast geologie byla jednou z nejstabilnějších oblastí z hlediska vytížení OVSS - cca 70-90 rozhodnutí ročně. Avšak v roce 2024 byl zahájen silný nárůst, který přetrval do roku 2025. Důvodem skokového nárustu je zvýšený počet žádostí o stanovení průzkumných území pro těžbu nerostů, z nichž je možné průmyslově vyrábět kovy. Dále také fakt, že staré lomy a pískovny jsou postupně dotěžovány, a proto zájem o nové lokality roste. Na stanoveném průzkumném území má zadavatel výhradní právo na vyhledání a průzkum výhradního ložiska. U této oblasti je také, oproti jiným, evidentní naprostá dominance prvoinstančních rozhodnutí OVSS.

Mezi hlavní rozsudky, které formovaly výklad práva v oblasti geologie za roky 2019-2025, uvádíme následující:

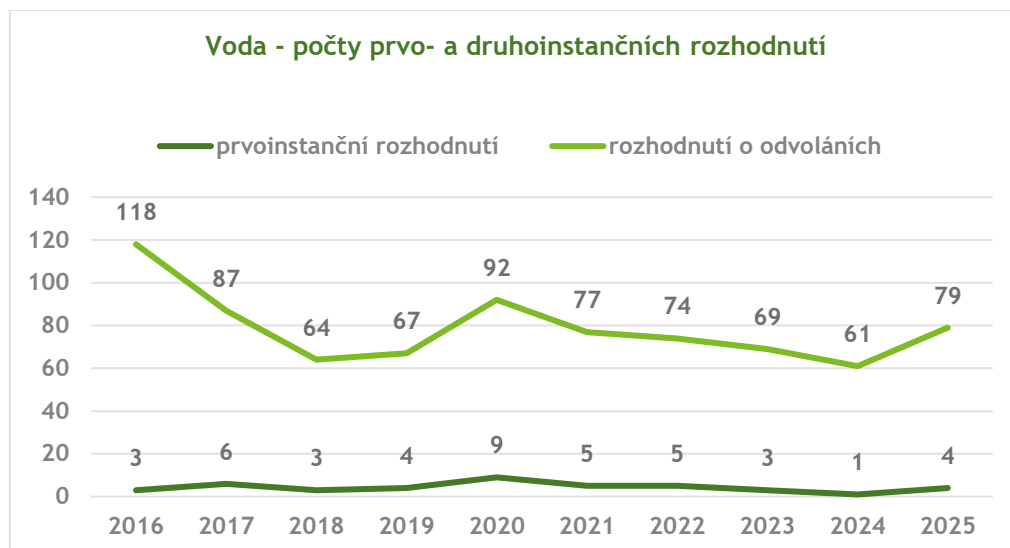
Oblast	Vybraný případ	Poučení pro podniky a veřejnost
Stanovení průzkumného území pro uložení radioaktivního odpadu nevyžaduje vážení veřejných zájmů, které se uplatňují v další fázi (využití lokality)	Důvodem pro závěr, že v určité nadějně lokalitě nelze trvalé úložiště (jaderný odpad) vybudovat, a tedy není ani účelné provést průzkum, však rozhodně nemůže být toliko odpor místní komunity dané lokality či například to, že jde o klidné místo využívané k rekreaci. Nelze totiž vyloučit, že průzkum a srovnání jeho výsledků s průzkumy jiných nadějných lokalit ukáže, že právě tato lokalita je při celkovém poměření konkurujících si zájmů, práv a hodnot nejvhodnější k vybudování trvalého úložiště, a to i při zohlednění nutnosti "obětovat" zvláštní přírodní hodnoty či zasáhnout do dosavadního způsobu využití místa.	Smyslem průzkumu je ověření, zda jsou v dané lokalitě vhodné podmínky pro vybudování úložiště. V této fázi není nijak předjímano, zda bude v daném území zařízení skutečně umístěno a aspekty případného umístění není nutné vyhodnocovat.

Voda

1.4.4 Voda

Oblast ochrany vody je čtvrtou nejvýznamnější agendou realizovanou OVSS. Stejně jako v oblasti odpadů se jedná zejména o vyřizování odvolání. Pokles mezi roky 2016-2018 je daný tím, že odvolání přešla na KÚ. Jejich počet realizovaný OVSS se drží kolem 70. Prvoinstanční rozhodnutí jsou minoritní a týkají se např. jakosti odpadních vod.

Mezi hlavní rozsudky, které formovaly výklad práva v oblasti vody za roky 2019-2025, uvádíme následující:

Oblast	Vybraný případ	Poučení pro podniky a veřejnost
Zastavení provozu ČOV bez povolení	Společnost nedisponovala povolením k vypouštění odpadních vod ze své ČOV do Labe. ČIŽP zjistila, že vypouštěné vody obsahují nebezpečné závadné látky. Z toho dovodila, že byly naplněny okolnosti podle ustanovení § 19b odst. 5 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, umožňující zastavit provoz - nebezpečí, že dojde k bezprostřednímu závažnému nepříznivému dopadu na ŽP, což se také stalo.	• Závažné ohrožení životního prostředí má za následek zastavení provozu.
Neodstranění výtek při úniku hnojiva	Společnost neodstranila dvě ze čtyř výtek inspekce a ve stanoveném termínu neopravila záchytnou vanu a nezajistila pravidelný rozbor podzemní vody při úniku kapalného hnojiva DAM (roztok dusičnanu amonného a močoviny). Pokuta 500 tis. Kč.	• Uložené výtky je nutné kompletně odstranit, jinak se subjekt vystavuje zbytečnému postihu, kterému se lze vyvarovat.
Vsak znečištěné dešťové vody z nelegálního skladování materiálu	Společnost neoprávněně přechovávala odpad (popel ze spalování dřeva), který částečně využívala jako vstup do výroby substrátu a který je za jiných okolností prodáván jako certifikované hnojivo (v tomto případě však byl pořízen jako odpad). V areálu se tvořily po dešti laguny. Odběr potvrdil kontaminaci toxickými látkami. Udělená pokuta 120 tis. Kč.	• Odpadní vody jsou nejen ty, které jsou změněné cílenou lidskou činností, ale i vody ze zařízení, staveb, či prostředků odtékající u nichž nedošlo k použití, ale mohou být pro podzemní nebo povrchové vody ohrožující. Srážkové vody tak mohou být vodami odpadními. • Zařízení je i manipulační či příjezdová plocha s materiálem • Je bezpředmětné poukazovat na možnost, že původce znečištění je jiný

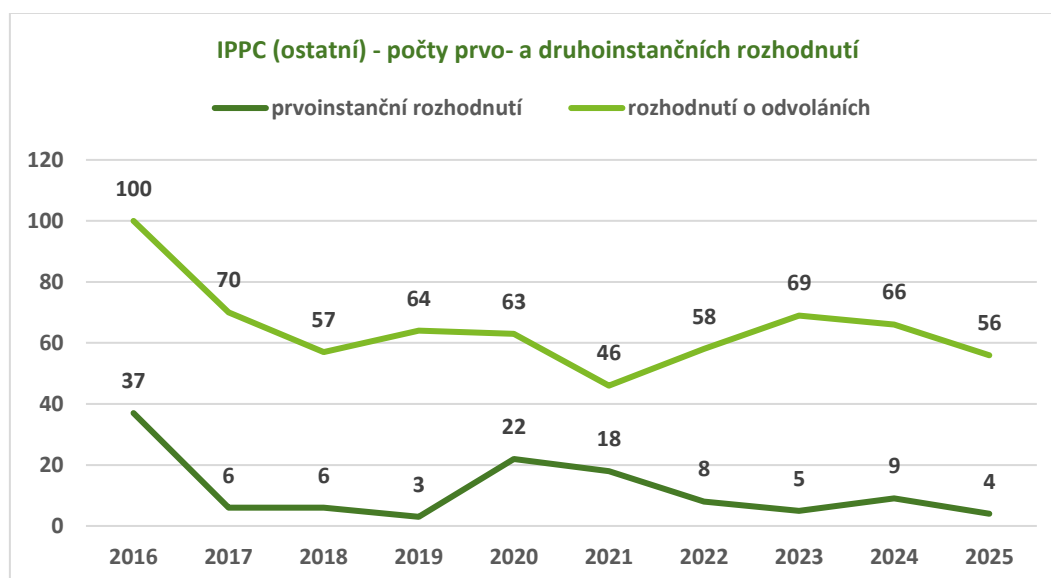
		než uskladněný popílek - rozhodující je, že k vypouštění došlo.

Integrovaná prevence (IPPC) a ostatní

1.4.5 IPPC a ostatní

IPPC je pátou nejpočetnější agendou OVSSS v těsném závěsu za agendou vody. Odvolání jsou zcela dominantní. V posledních letech vykazují setrvalý sestup z úrovně 69 na hodnotu 56. U agendy odvolání IPPC se obvykle jedná o složité případy, což potvrzuje také níže uvedený případ udělené výjimky pro provoz elektrárny Chvaletice dokumentuje.

Mezi hlavní rozsudky, které formovaly výklad práva v oblasti IPPC a ostatní za roky 2019-2025, uvádíme následující:

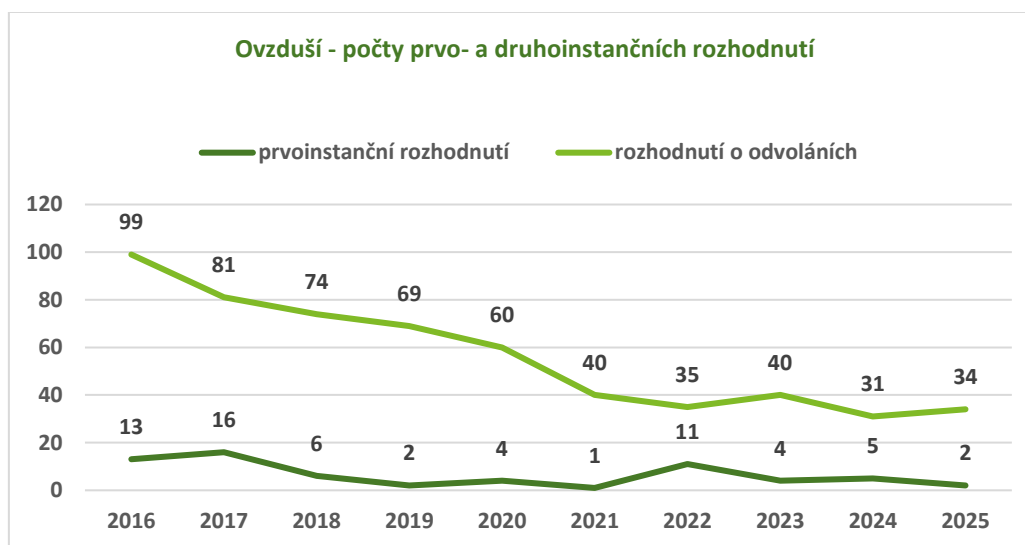
Oblast	Vybraný případ	Poučení pro podniky a veřejnost
Výjimka pro provoz elektrárny Chvaletice i přes mírně-negativní výsledek testu	Velmi složitý případ aplikace emisních a imisních limitů u velkého zařízení. NSS s konečnou platností konstatoval, že MŽP výjimku z integrovaného povolení řádně vyhodnotilo v souladu s legislativou a s metodikou, kterou mělo k dispozici. Vhodné zřetele je mj. citovaný rozsudek Soudního dvora EU (03/2023), který uvádí, že výjimku lze použít pouze v případech, kdy mírnější mezní hodnoty emisí nezpůsobí „závažné znečištění“ a kdy i navzdory této výjimce bude „celkově dosaženo vysoké úrovně ochrany životního prostředí“.	Výsledek multikriteriálního testu podle metodického pokynu MŽP s výsledkem neutrálně-negativní automaticky neznamená uzavření provozu.
Porušení podmínek integrovaného povolení	Pokuta 1,8 mil. Kč za porušení závazné podmínky integrovaného povolení skládky spočívající zejména v tom, že po dovršení maximální kóty měly být její sektory uzavřeny a dostatečně překryty inertním materiálem.	- Nelze operovat s pojmem sesednutí skládky, které navíc není v povolení vůbec řešené. - Po naplnění podmínky ukončení skládkování má dojít bezprostředně k překrytí inertním materiálem. - Dozorový orgán provádí odborné letecké zaměření pomocí dronů, které má váhu důkazu.

A full-page background image of a bright blue sky filled with soft, white, fluffy clouds. The clouds are scattered across the frame, with some appearing more dense and others more wispy. The overall tone is bright and airy.

Ovzduší

1.4.6 Ovzduší

Oblast ochrany ovzduší je šestou obecně nejzastoupenější kategorií specializace v rámci činností OVSS. Počet odvolání se stabilizoval na úrovni 35-40 odvolacích řízení, pouze v posledním roce byl zaznamenán další mírný pokles na 31. Trend poklesu rozhodnutí o odvoláních je zřejmý, viz graf níže.

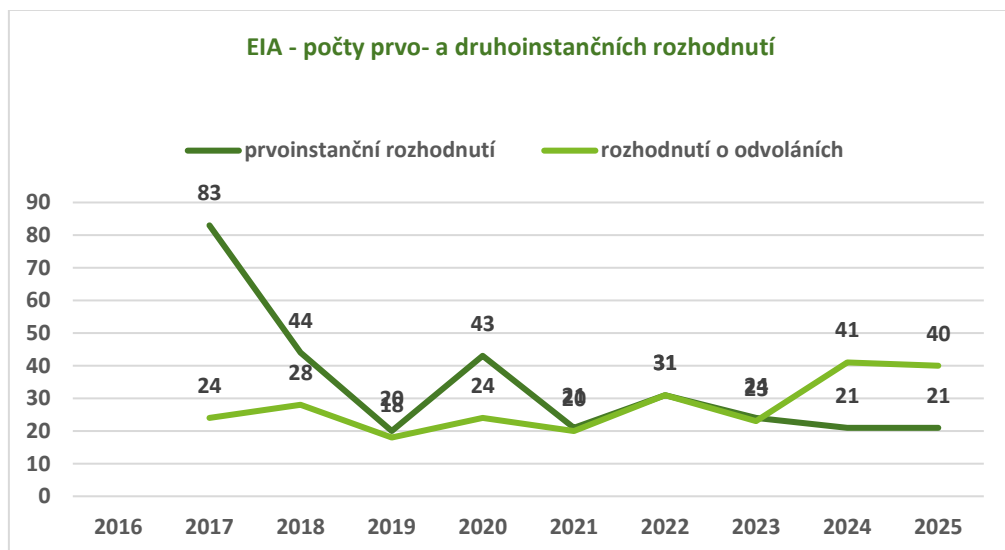

Mezi hlavní rozsudky, které formovaly výklad práva v oblasti vody za roky 2019-2025, uvádíme následující:

Oblast	Vybraný případ	Poučení pro podniky a veřejnost
Pokuta zastavení provozování znečištění bioplynové stanice bez povolení	a Pouhá snaha o získání povolení, byť se může jevit jako předurčená k brzkému úspěchu, nezakládá veřejné subjektivní právo na provozování stacionárního zdroje znečištění bez povolení. Pokuta 2 mil. Kč není likvidační vzhledem k hospodaření firmy (vlastní kapitál 35mil. Kč, aktiva 104 mil. Kč, zisk 5 mil. Kč).	Nerespektování zákona a provoz zařízení bez povolení je zbytečným rizikem a vede k citelné penalizaci.
Zamítnutí stížnosti na limity pro mobilní zdroj znečištění	Limit objemu zpracování hmoty mobilním drtičem byl zpřísněn a navázán na konkrétní lokalitu umístění, kterou musí provozovatel hlásit. Provozovatel brojil proti tomu, že limit zákona o ovzduší byl zpřísněn limity zákona č. 100/2001 Sb. (EIA).	V každém místě umístění zdroje znečištění musí splňovat podmínky 100/2001 Sb. (EIA). Při překročení zákonem daných hodnot by se muselo provést zjišťovací řízení. Závěr zjišť. řízení, resp. záv. stanovisko EIA poté vstupuje do následných povolovacích řízení vč. těch dle zákona o ochraně ovzduší. Je tak zajištěno, aby přemístitelný zdroj znečištění nebyl provozován jako stacionární zdroj znečištění v jedné nebo více lokalitách, přičemž by docházelo k překračování limitů EIA.

1.4.7 EIA

Oblast EIA je sedmou nejpočetnější oblastí z hlediska kumulativního počtu rozhodnutí od roku 2016. Do roku 2021 s přehledem převládali prvoinstanční rozhodnutí nad druhoinstančními. Od roku 2021 se jejich počet v jednotlivých letech téměř vyrovnal. Zvrat přišel poslední roky 2024 a 2025, kdy počet druhoinstančních rozhodnutí nabyl dvakrát většího počtu, viz graf níže.

Oblast	Vybraný případ	Poučení pro podniky a veřejnost
Neexistuje povinnost zpracovat novou variantu EIA na základě nepodloženého názoru (stavba mimoúrovňové křižovatky Nošovice)	Nelze dovést pravidlo, podle kterého by měl orgán ochrany přírody obstarávat v řízení o výjimce odborná stanoviska k jiné variantě jen proto, že některý z účastníků není spokojen s variantou posouzenou v procesu EIA a dává přednost (laický názor) variantě jiné. To lze realizovat pouze tehdy, jestliže správní spis vedený k věci objektivně obsahuje odborné podklady svědčící o reálnosti jiné varianty a o jejím menším dopadu na chráněné druhy.	Požadavky na dopracování varianty EIA se musí opírat o odborné podklady, nikoli subjektivní názor.
Oprava a zhodnocení stávající nevyhovující komunikace (1. a 2. třídy) sloužící k zlepšení kongesce (zavedení kruhových objezdů, mimoúrovňová křižovatka) nespadá do „velké EIA“ a není nutné provést posouzení vlivů záměru na životní prostředí	Smyslem Záměru (I/43, obchvat + MÚK Kuřim, východ + MÚK Lipůvka) je skutečně primárně rekonstrukce či změna stávající komunikace, jejímž účelem je zlepšení dopravní situace v daném úseku. Byť Záměr zahrnuje i vybudování mimoúrovňových křižovatek, tedy vzniknou i do určité míry nová díla, také dle přesvědčení kasačního soudu se stále jedná spíše o „změnu“ dosavadního stavu (změnu záměru), jak uvádí krajský soud. Pro toto posouzení je podstatný také fakt, že budou zachovány stávající dva pruhy příslušného úseku komunikace. Krajský soud správně konstatoval, že správní orgán si nemůže oznámený záměr „překvalifikovat“ s ohledem na to, že navrhovaná dvoupruhová komunikace překračuje limity stanovené příslušnou ČSN. Skutečnost, že předpokládaná intenzita dopravy v případě Záměru převyšuje hodnotu normy ČSN tak automaticky nemůže znamenat, že má být Záměr posuzován jako čtyřpruhová komunikace, pokud byl Záměr oznámen jako komunikace se dvěma jízdními pruhy.	Soud vymezil, že oprava a dílčí zlepšení stávající dopravní komunikace nepodléhá nutnosti komplexního posouzení EIA.
Nelze se domoci toho být účastníkem řízení EIA jen na základě	KÚ bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí - zjišťovací řízení EIA pro záměr modernizace střediska/areálu s tím, že záměr nemá významný vliv na životní prostředí	Vlivy byly posouzené v rámci studií (akustické a rozptylové) a prvoinstančním rozhodnutí a

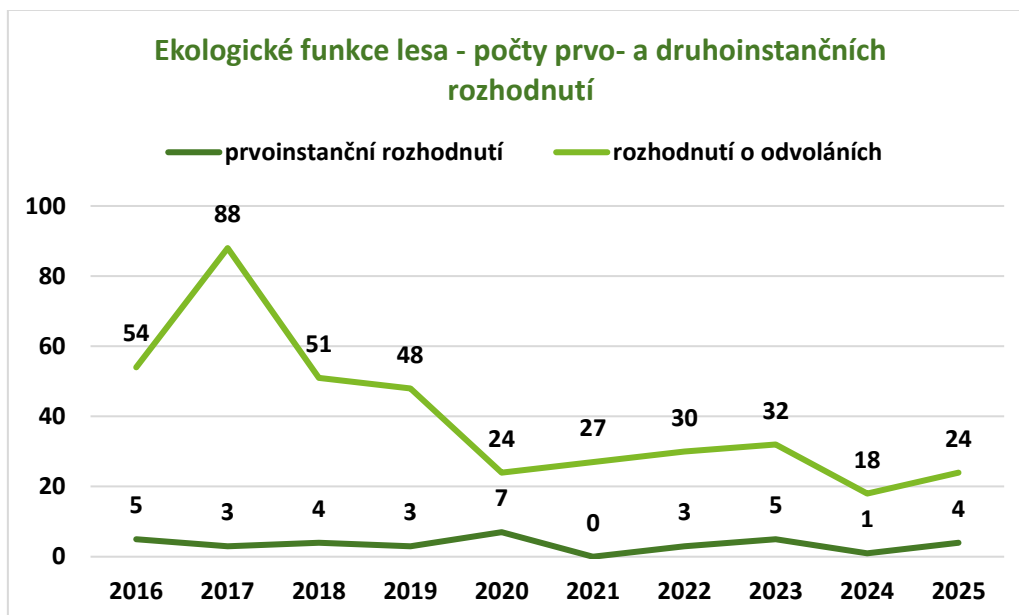
letného porovnání polohy zamýšleného záměru.	a veřejné zdraví a nebude posuzován podle ZoPV. Obec konstatovala, že je opomenutým účastníkem řízení ve věci záměru a že je nesprávné tvrzení, že správní obvod žalobkyně není ovlivněn záměrem a podala proti tomuto rozhodnutí odvolání a podnět k přezkumu. Se svou námitkou obec neuspěla.	odborně vyhodnoceny jako minimální s dopadem na obec. • Nelze tvrdit, že obec je dotčený samosprávný subjekt jen na základě „pohledu na mapu“. • Záměr byl zveřejněn na jiných informačních kanálech (KÚ, IS EIA).
Hodnoty deklarované záměrem ve zjišťovacím řízení EIA, na základě kterých se určí, zda se záměr neposuzuje dle EIA, jsou relevantní i pro budoucí provoz.	Na stavbu obalovny živičných směsí se vztahuje zákon o posuzování vlivů na životní prostředí. Jelikož oznámení záměru ve smyslu § 6 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí je podkladem pro zahájení zjišťovacího řízení (§ 7 odst. 2 první věty tohoto zákona, ve znění účinném do 31. 3. 2015), příslušný úřad v něm vychází primárně z údajů v něm obsažených (zejm. produkční výkon obalovny). Na základě vyhodnocení dat zjišťovacího řízení bylo rozhodnuto, že záměr nebude posuzován podle ZoPV (EIA). Orgán ochrany ovzduší je pak oprávněn povolit provoz stacionárního zdroje podle § 11 odst. 2 písm. d) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, bez provedení nového posouzení vlivu na životní prostředí jen v rozsahu takto vymezeného výkonu. Nebylo proto možné bez dalšího posouzení vydat povolení ve výši produkce 144 000 tun/rok, pokud bylo ve zjišťovacím řízení deklarováno 80 000 tun/rok. Proti provozu vznikl v místě rozsáhlý odpor kvůli zápachu.	• Limit výroby se snižuje na limit ze zjišťovacího řízení EIA, i když podnik už nedopatřením disponoval dočasným povolením s vyšší kapacitou. • Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) se porušení práva na respektování obydlí neomezují jen na konkrétní nebo fyzická narušení, jako je např. neoprávněný vstup do obydlí, ale zahrnuje i vlivy jako je hluk, emise, zápachy nebo jiné formy zásahu • Poukaz dotčené obalovny na to, že v jiných členských státech Evropské unie je provozována obdobná technologie bez jakéhokoli podrobného omezení je nerelevantní. V posuzované věci bylo rozhodováno o povolení provozu na základě určitých podkladů, jimiž byly orgány ochrany ovzduší vázány.

A photograph of a forest with tall, straight trees. Sunlight filters through the canopy, creating dappled light on the forest floor. The ground is covered in moss and fallen leaves. The text "Ekologická funkce lesa" is overlaid at the bottom.

Ekologická funkce lesa

1.4.9 Ekologické funkce lesa

Oblast ekologické funkce lesa uzavírá skupinu středně náročných agend. Tato agenda se držela okolo 30 odvolání ročně s výrazným poklesem v roce 2024 a minimálním nárůstem v roce 2025. Vzhledem k velké ploše lesů v ČR s vysokým rizikem možného porušení zákona je agenda je ale z hlediska soudů (nezachyceno v grafu) velmi rozsáhlá, o čemž svědčí četné rozsudky správních soudů, viz vybrané případy níže.

Mezi hlavní rozsudky, které formovaly výklad práva v oblasti ekologické funkce lesa za rok 2019-2025, uvádíme následující:

Oblast	Vybraný případ	Poučení pro podniky a veřejnost
Neoprávněná úprava pozemku v rozporu s jeho určením, a to včetně výstavby	Nepovolené terénní úpravy v lese u Orlické přehrady, pokuta 3,5 mil. Kč.	- Nedopouštět se nikde do nedovolených a neprojednaných úprav pozemků, neboť správní orgány mají k dispozici ortofoto mapy i družicové snímky; - Orgány ochrany přírody rozhodují o využití pozemků ke stavbě zcela nezávisle na stavebních úřadech a stavebním zákoně. Mohou nařídít odstranění stavby; - Náklad s pokutou, odstraněním stavby, nebo uvedením do původního stavu je citelnou sankcí, riziko se nevyplatí; - Primární je funkce lesa, kterou nelze měnit.
	Fyzická osoba zbudovala v lese ve Středočeském kraji tzv. glamping pro luxusní krátkodobé pronájmy, který nabízela na internetu, a ve správním řízení ho neváhala vydávat za posed. Inspekce nařídila odstranit.	
	Pokuta 3,58 mil. Kč za budování nepovolené cesty na lesních pozemcích u Orlické přehrady - délka 425m, šíře 1,5 - 3,5 m, navážka přes 31 metrů. Neobstála argumentace viníka o likvidační výši pokuty - dle soudu může viník pozemky prodat, nebo zastavit a zároveň použít celou svou hotovost na účtu (cca 1,2 mil. Kč) a nebo dokonce využít již jednou realizovanou půjčku jednatel. Podle NSS má být pokuta citelná a represivní, nikoli však likvidační.	
Nezajištění odtěžení kůrovcového dřeva	Několika milionová pokuta za přebudování lesa na dětský zábavný park obsahující prvky s lesem nesouvisející, aktuálně probíhá exekuce společnosti. I v případě lesů se zvýšenou rekreační funkcí nelze ostatní funkce lesa potlačit na úkor rekreace a ad absurdum v nich zbudovat vířivku nebo golfové hřiště.	Dbát na povinnosti vlastníka lesa a v případě první sankce okamžitě jednat.
	Přes prvotně vyměřenou pokutu ve výši 66 tis. Kč nedošlo ke zjednáání nápravy a nebylo zasaženo proti šíření kůrovce. Pokuta nakonec dosáhla 4 mil. Kč.	

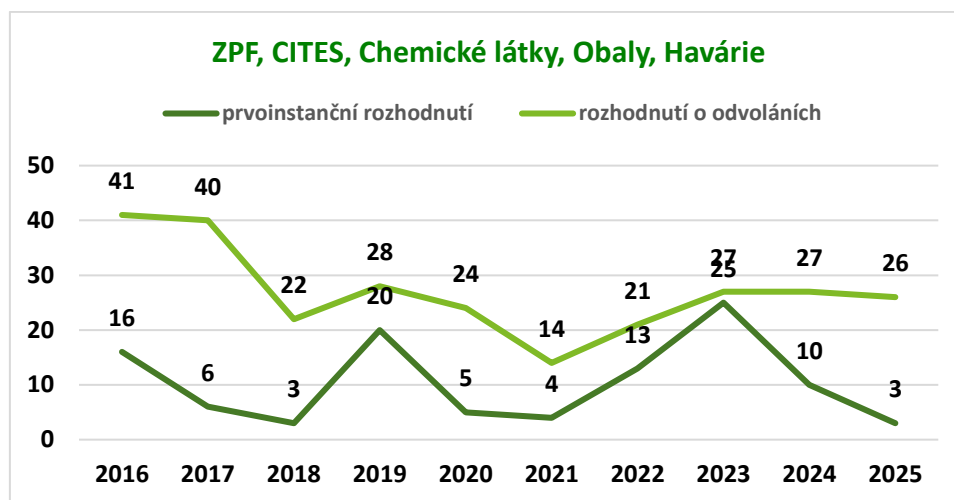
Liknavý postoj ke kůrovcové kalamitě a nezajištění adekvátního odtěžení	Stromy napadené kůrovcem nelze označit a neudělat okamžitá bezprostřední opatření pro jejich odtěžení (tj. např. těžit na nezasažených místech, poukazovat na různé organizační, nebo jiné problémy). překážky). NSS nevidí nic špatného na tom, že lze na stěžovatele jako profesionála klást vyšší nároky. S.p. Lesy ČR byla udělena pokuta ve výši 3,5 mil. Kč.	• Dbát na povinnosti vlastníka lesa a profesionála v oblasti lesního hospodaření. • Identifikovanou hrozbu řešit všemi prostředky, nikoli liknavě.

**Ostatní (minoritní)
oblasti: CITES,
chemické látky, ZPF,
obaly, havárie**

1.4.10 Ostatní (minoritní) oblasti - CITES, chemické látky, ZPF, obaly, havárie

Pro vytvoření pořadí jednotlivých agend jsou využívány kumulativní součty rozhodnutí za roky 2016 - 2025. CITES představuje nejpočetnější kategorii z minoritních oblastí (0 prvoinstanční a 16 odvolacích rozhodnutí za rok 2025) následované ZPF (obojí po 6 prvoinstančním a 6 odvolacích) a chemickými látkami (0 prvoinstanční a 2 odvolacích rozhodnutí) za rok 2025. Obaly (žádné prvoinstanční a 3 odvolací rozhodnutí 2025) spolu s haváriemi (žádné prvoinstanční a 1 odvolací rozhodnutí za rok 2025) představují nejméně zastoupené agendy.

Mezi hlavní rozsudky, které formovaly výklad práva v této oblasti (chemické látky, ZPF, havárie, CITES, obaly) za roky 2019-2025, vybíráme nejpodstatnější oblast CITES a uvádíme následující:

Oblast	Vybraný případ	Poučení pro podniky a veřejnost
Zabavení ohroženého druhu CITES bez jasného prokázání původu	Sběrateli byli zabaveni papouškové (Ara zelenokřídlá, ohrožený druh CITES) nabytí na burze v Německu. Z jím předložené smlouvy nebyl prokázáný původ ptáků (je zde pouze uvedeno, že mají kroužek a že je směňuje za jiné ptáky). Soud tak potvrdil správnost zabavení exotického ptactva v hodnotě cca 750 000 Kč.	• Prokázání původu ohroženého druhu je na majiteli • Pouhé okroužkování ptáka není prokazatelné • Neurčitá smlouva není uznatelná

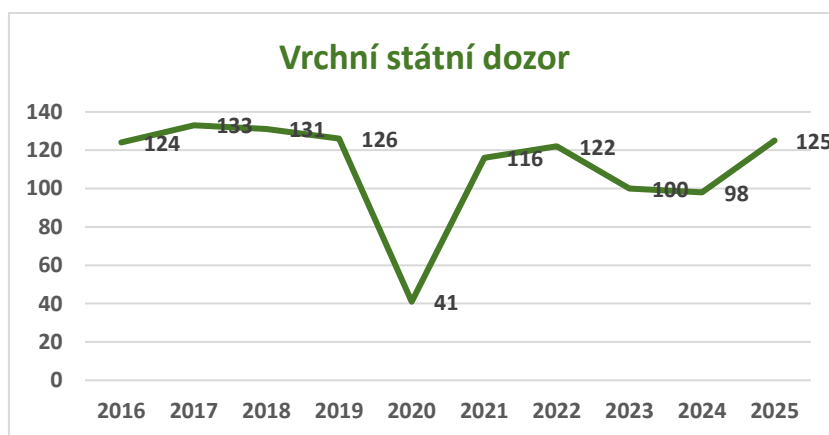
II. Vrchní státní dozor a dohled nad kvalitou činnosti orgánů ŽP

2.1 VRCHNÍ STÁTNÍ DOZOR

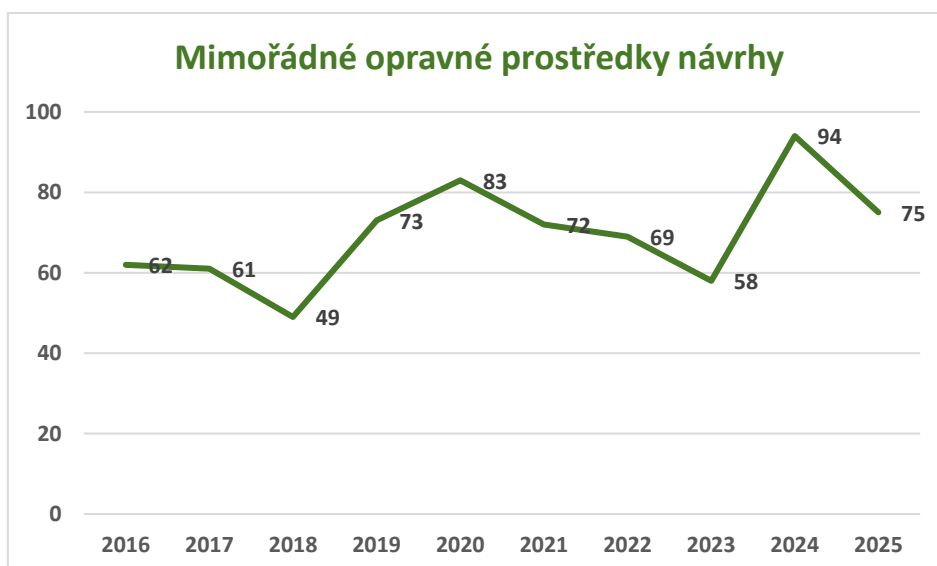
V obecné rovině je působnost MŽP jako ústředního orgánu pro vrchní státní dozor ve věcech životního prostředí definována v kompetenčním zákoně (č. 2/1969 Sb.). Účelem výkonu vrchního státního dozoru je především:

- odstranění závad systémového charakteru rozhodování podřízených orgánů;
- oprava individuálního vadného rozhodnutí s využitím mimořádného opravného prostředku (přezkum rozhodnutí v přezkumném řízení, obnova řízení).

Co se týká systémových kontrol, tj. kontrol u dozorovaných orgánů nižší instance, byl v roce 2025 na úrovni 125 kontrol, viz graf níže. Výhledově bude cílem tyto kontroly více koncentrovat na věcnou podstatu (vyhodnocování odchylek, identifikace rizik, kvalita správního řízení), namísto např. formálních náležitostí viz kap. Transformace naplňování poslání OVSS.

OVSS rozhodují o návrzích na povolení obnovy řízení a o podnětech k provedení přezkumných řízení pravomocných rozhodnutí. V roce 2025 došlo k redukci o 20% u vysoce zvýšené hodnoty množství mimořádných opravných prostředků, viz graf níže.*

*Důvodem je zejména přijetí zákona č. 148/ 2023 Sb., o JES, a na něj navazující zákon č. 149/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o JES. V důsledku této právní úpravy přešla řada kompetencí na krajské úřady a MŽP má vůči nim postavení nadřízeného správního orgánu. Tyto instituty byly v roce 2025 i v návaznosti na nový stavební zákon ve zvýšené míře využívány. V souvislosti s novým stavebním zákonem však pravděpodobně dojde ke změně.

2.2 Dohled OVSS nad kvalitou činnosti orgánů ochrany ŽP

Výsledky druhoinstančního hodnocení správních rozhodnutí podřízených orgánu (KÚ, ČIŽP, AOPK, Správy NP)

Hledisko přezkumů prvoinstančních rozhodnutí orgánů aplikujících právo ŽP a odvolání vč. odvolacích řízení je nejenom dlouhodobým významným posláním OVSS viz výše, ale je zároveň indikací, na kolik kvalitně jsou správní řízení nižšími instancemi vykonávány. Níže je uvedena stupnice možných stavů:

Stavy rozhodování o odvolání OVSS
rozhodnutí potvrzeno
rozhodnutí změněno
rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k novému projednání
rozhodnutí zrušeno bez náhrady

Na základě expertního posouzení byly stanoveny následující cíle pro stavy odvolání:

- **C1 rozhodnutí zrušeno bez náhrady – 5% z posuzovaných odvolání**
- **C2 rozhodnutí korigováno (rozhodnutí změněno, rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k novému projednání, rozhodnutí zrušeno bez náhrady) - 30% z posuzovaných odvolání**

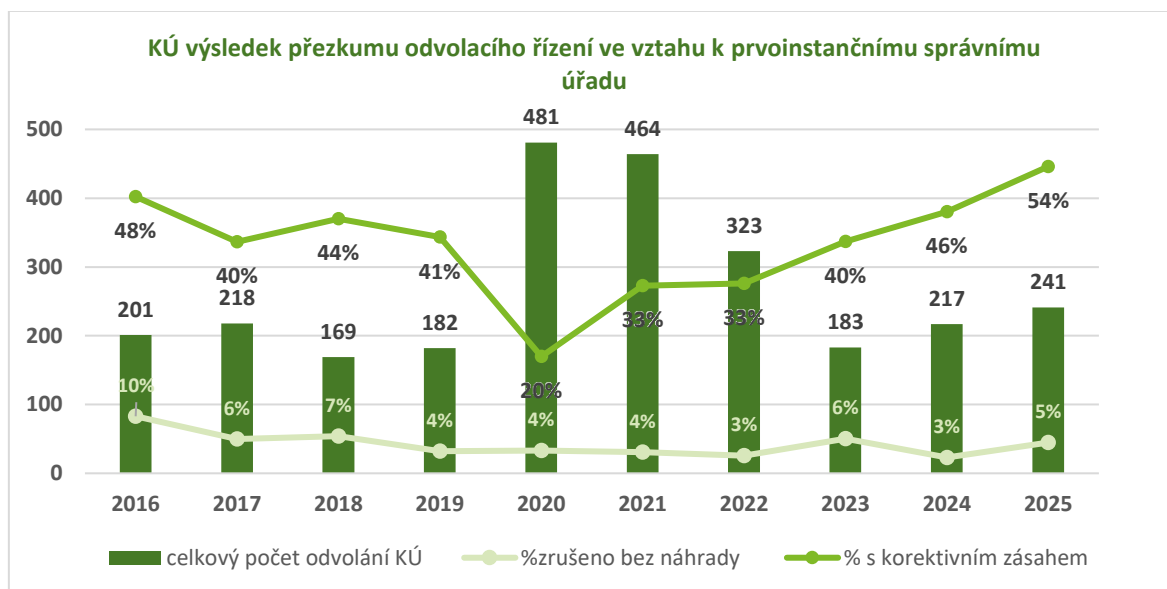
Níže uvedená tabulka propojuje stavy rozhodování o odvolání OVSS a určený cíl pro hodnoty těchto stavů, které byly použity v předchozích zprávách.

Stavy rozhodování o odvolání OVSS vzhledem k cílům	Hodnocení	Hodnota
Splňuje		C1: hodnota na úrovni cíle, tj. méně než 5% C2: hodnota méně než 30%
Mírně nesplňuje		C1: hodnota méně než 7% C2: hodnota méně než 40%
Nesplňuje		C1: hodnota méně než 8% C2: hodnota méně než 50%
Velmi nesplňuje		C1: hodnota více než 8% C2: hodnota více než 50%

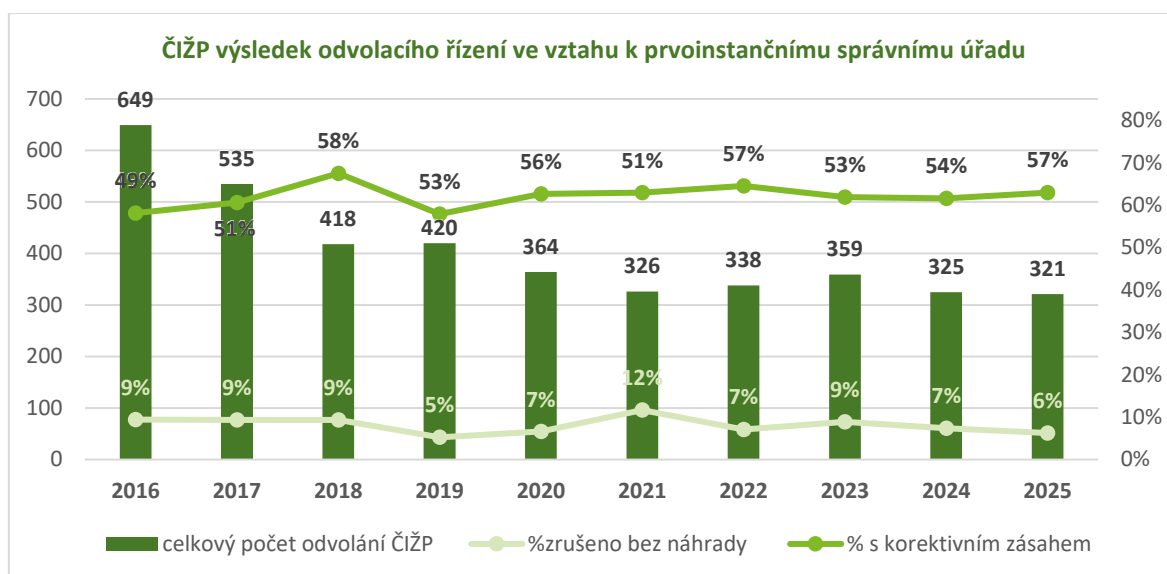
Při hodnocení úspěšnosti hodnot za rok 2025 je evidentní viz tabulka níže, že v rámci transformace OVSS viz kap. *Transformace naplňování poslání OVSS* bude nutné vyvinout větší snahu zejména směrem k ČIŽP a AOPK a Správám NP, aby jejich rozhodování v první instanci mělo vyšší kvalitu. Jednotlivé hlavní závěry jsou následující:

Instance výkonu státní správy	Hodnocení, komentář	
Krajské úřady		C1: Splňuje - 5% vs. 5% cíl
		C2: Nesplňuje - 54% vs. 30% cíl
ČIŽP		C1: Mírně nesplňuje - 6% vs. 5% cíl
		C2: Velmi nesplňuje - 57% vs. 30% cíl
AOPK a Správy NP		C1: Velmi nesplňuje - 10% vs. 5% cíl
		C2: Velmi nesplňuje - 60% vs. 30% cíl

Níže uvedený graf dokumentuje odvolání vůči rozhodnutím KÚ, které je hodnoceno C1 splňuje / C2 nesplňuje.

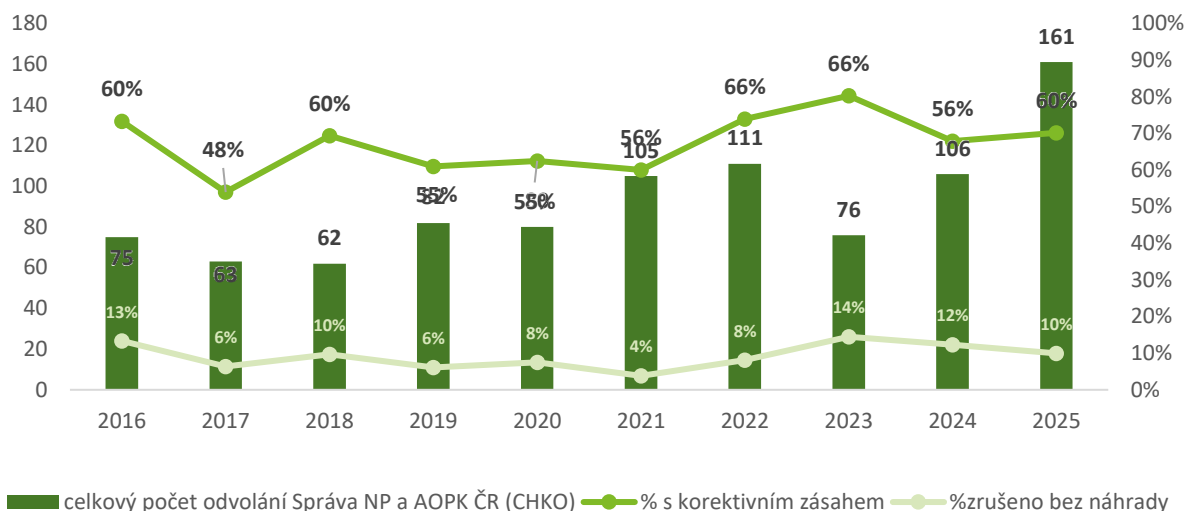

Níže uvedený graf dokumentuje odvolání vůči rozhodnutím ČIŽP, které je hodnoceno C1 mírně nesplňuje / C2 velmi nesplňuje.

Níže uvedený graf dokumentuje odvolání vůči rozhodnutím Správ NP a AOPK, které je hodnoceno C1 velmi nesplňuje / C2 velmi nesplňuje. Zajímavý je také vysoký nárůst objemu posuzovaných případů v roce 2025.

Správa NP a AOPK ČR (CHKO) výsledek přezkumu odvolacího řízení ve vztahu k prvoinstančnímu správnímu úřadu

Výsledky přezkoumávání závazných stanovisek podřízených správních orgánů

Obdobně jako v případě odvolání OVSS v rámci správních řízení viz předchozí kapitola přezkoumávají OVSS také závazná stanoviska vydaná prvoinstančními orgány.

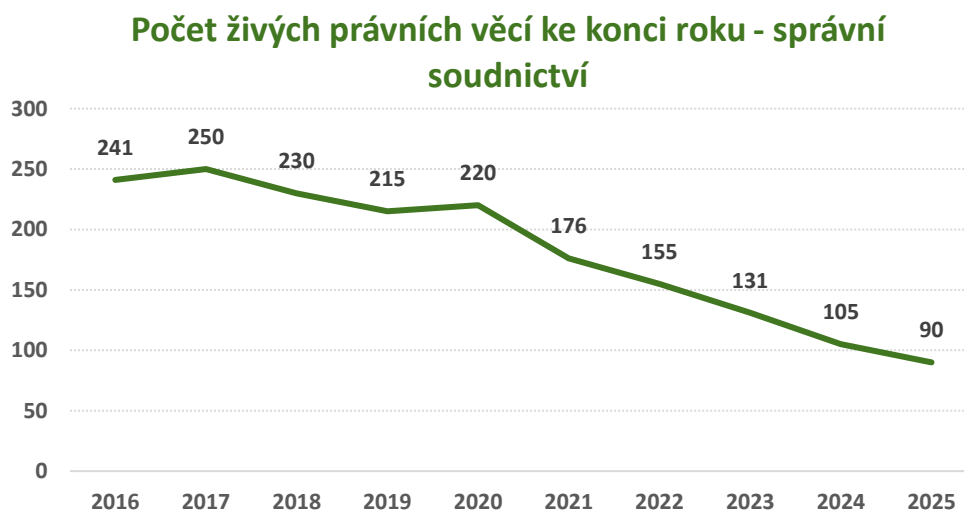
Stejně jako u předchozí kategorie lze dovodit uspokojivou kvalitu těchto stanovisek vydávaných KÚ, která se však v roce 2025 dramaticky zhoršila. Důvodem je správní revize vydaných fiktivních prvoinstančních rozhodnutí rozhodnutím druhé instance, a to z důvodů právní jistoty a na základě praxe civilního soudnictví. U AOPK a Správ NP je hodnota korekcí i rušení jejich stanovisek dlouhodobě velmi vysoká, přičemž hodnoty za poslední rok růst vykazují další vysoký nárůst (cca zdvojnásobení), a to opět z důvodů správní revize fiktivních rozhodnutí.

KÚ Počty závazných stanovisek, přezkoumávaných OVSS ve druhé instanci											
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	průměr
stanovisko potvrzeno	27	48	35	42	44	49	44	43	64	39	43,5
stanovisko změněno	3	3	3	3	1	2	2	10	5	9	4,1
stanovisko zrušeno	3	5	3	2	3	6	5	5	8	14	5,4
%zrušeno	9%	9%	7%	4%	6%	11%	10%	9%	10%	23%	10%
% s korektivním zásahem	18%	14%	15%	11%	8%	14%	14%	26%	17%	37%	17%
AOPK ČR (S NP) Počty závazných stanovisek, přezkoumávaných OVSS ve druhé instanci											
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	průměr
stanovisko potvrzeno	21	24	21	27	31	43	46	48	35	25	32,1
stanovisko změněno	7	4	5	6	6	7	5	12	9	12	7,3
stanovisko zrušeno	8	6	5	1	5	12	14	15	9	17	9,2
%zrušeno	22%	18%	16%	3%	12%	19%	22%	20%	17%	31%	18%
% s korektivním zásahem	42%	29%	32%	21%	26%	31%	29%	36%	34%	54%	33%

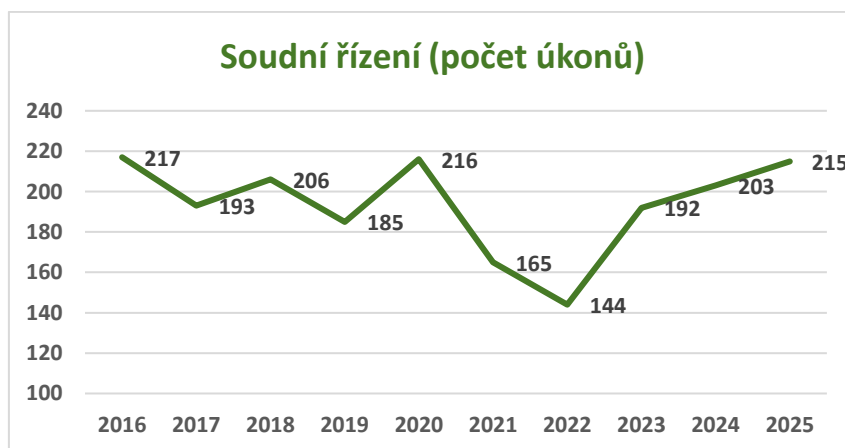
III. Soudní řízení

OVSS hrají významnou roli v soudních řízeních, která jsou účastníky správních řízení vedená s ministerstvem (žaloby do pravomocných rozhodnutí). V těchto řízeních zabezpečují OVSS jednání před správními soudy ve všech právních věcech, v nichž je pravomocné rozhodnutí napadeno žalobou. Žaloby se týkají rozhodnutí vydávaných v první instanci zejména ČIŽP, krajskými úřady, AOPK a nebo Správami NP.

Cílem MŽP je snižovat počet žalob účastníků řízení. Toto se dlouhodobě daří viz graf níže.

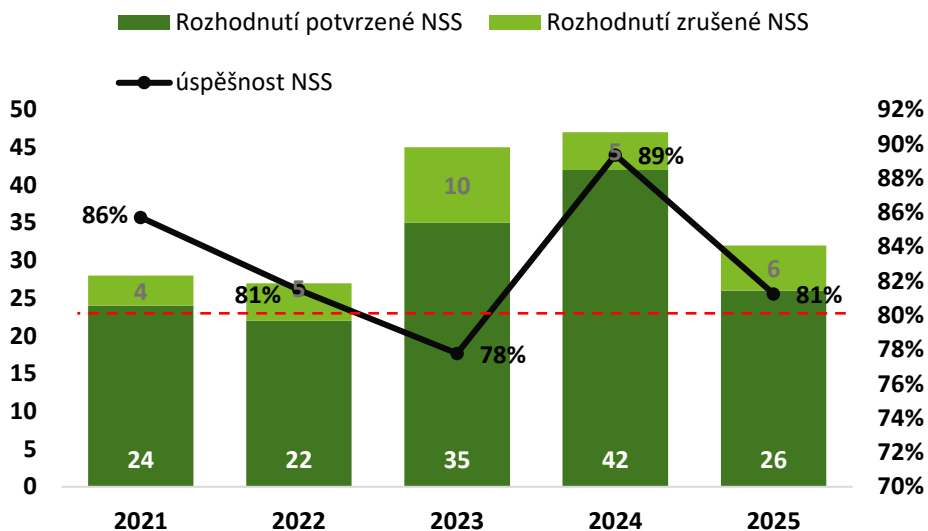
Vývoj počtu úkonů korespondoval se sestupnou tendencí živých právních kauz až do roku 2022. Od roku 2023 byl zaznamenán rychlý nárůst počtu úkonů soudních řízení. To souviselo mj. s nárůstem osob zúčastněných na řízení v důsledku novely zákona č. 416/2009 Sb. (Zákon o urychlení strategicky významné infrastruktury).

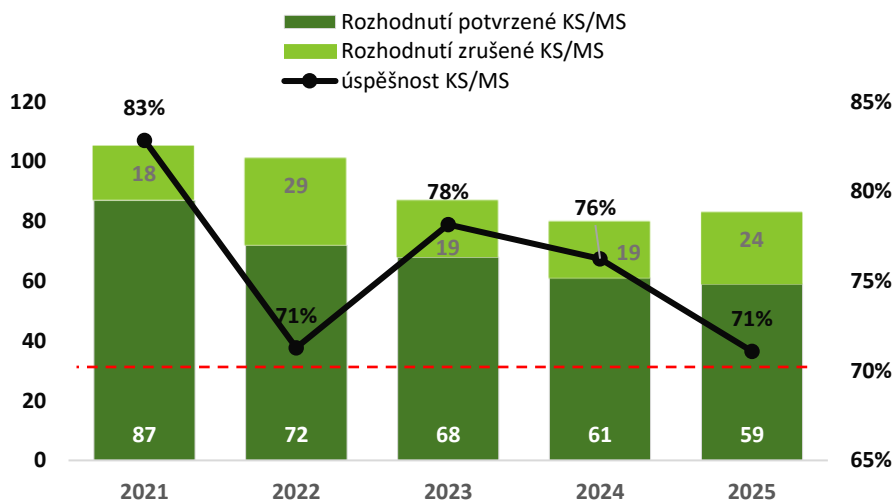
Pokud by za MŽP jednala externí právní kancelář, pak byly úkony vyčísleny na částku přesahující cca 7 mil. Kč.

Níže uvádíme opětovně grafy související s úspěšností v jednotlivých soudních úrovních. Úspěšnost u NSS oproti předchozímu roku významně poklesla (81%), ale stále se drží nad cílovou úspěšností (80%) viz graf. Úspěšnost u MS/KS pokračovala v poklesu (úroveň 71%), ale pohybuje se stále nad cílovou úspěšností (70%) viz grafy níže.

Počty řízení a úspěšnost OVSS u NSS

Počty řízení a úspěšnost OVSS u KS/MS

IV. TRANSFORMACE NAPLŇOVÁNÍ POSLÁNÍ OVSS

Transformace výkonu státní správy v oblasti životního prostředí byla položena posouzením a strategickým návrhem uspořádání v roce 2022, který byl následován implementačním projektem a jeho realizací v roce 2023.

Během roku 2023 pak došlo ke sloučení územních pracovišť. To vedlo k úspoře na personálních i provozních nákladech. Následně bylo bezprostředním cílem stabilizovat nové organizační uspořádání. V další fázi transformace bylo cílem zavedení systému neustálého zlepšování kvality a efektivity výkonu státní správy. To bylo vedle standardního výkonu činností odborů OVSS realizováno na jedné straně přípravou nových AI nástrojů a výměny zastaralé spisové služby a na straně druhé dozorem realizace aplikace přestupkového řízení dle správního řádu.

Rok 2025 přinesl první rok nasazení Jednotného environmentálního stanoviska (JES), které v širším kontextu otevřelo kapitolu zjednodušení práva životního prostředí dopadajícího na realizaci záměrů/výstavby v duchu „jeden úřad, jedno řízení, jedno razítko“. JES byl bytostně spojen s původní reformou stavebního řízení, která ponechávala rozdrobenou přenesenou působnost na stavebních úřadech integrovaných v rámci obcí/samospráv a samotné vydávání JES svěřila především KÚ a doplňkově ministerstvu. Tato reforma je také spíše známá komplikovanou digitalizací. Nakonec národní statistika ČSÚ ukazuje dramatický pokles vydaných stavebních povolení, což je přesně opak cílů původně zamýšlené reformy.

Programové prohlášení a hlavně bezprostřední kroky současné vlády jednoznačně deklarují cíl kompletní centralizace a integrace úkonů povolování staveb pod jeden nový úřad tzv. Úřad rozvoje území. Významným novým prvkem v této prioritě je i aktuálně zvažovaný (projednávání zákona v PSP ČR) přesun balíku vydávání závazných stanovisek, vyjádření a dalších správních úkonů v oblasti ochrany ŽP do nového Úřadu rozvoje území.

OVSS, resp. ministerstvo bude poskytovat maximální součinnost nově budované centrální autoritě, a to s cílem toho, aby věcná podstata ochrana přírody a krajiny daná právem ŽP (národní a evropské) a jeho aplikací vč. relevantních výkladů a rozsudků soudů byla zachovávána v rámci zjednodušeného povolovacího procesu. Spolupráce, a to např. cestou expertní výpomoci, se vznikajícím Úřadem rozvoje území v oblasti ŽP bude proto jeden z nových úkolů OVSS.

OVSS jsou dlouhodobou garancí řádné správní činnosti na vysoké úrovni kvality měřeno zejména např. úspěšností u soudů a realizací komplexních správních úkonů. Trendy výkonu správních činností v oblasti ŽP však také dlouhodobě poukazují na:

- Uvolnění potenciálu pracovní síly OVSS (podíl činnosti na úřední osobu);
- Setrvalé nízkou úroveň kvality realizace správních činností AOPK a NP.

Historicky docházelo k přesunu správních úkonů zejména na samosprávu, která v rámci své přenesené působnosti zajišťovala agendu státu na svém území/správním obvodu. Nový stavební zákon znamená zásadní změnu tohoto dlouhodobého trendu. Ponechává sice místní dimenzi kontaktu občana se státem, nicméně výkon je centralizovaný, a to z důvodů nákladové efektivity, rychlosti a kvality, resp. konzistence správního rozhodování napříč ČR. Tento přístup je inspirací pro reformní úvahy i v rámci dalších správních agend ŽP.

Z hlediska strategických imperativů dalšího rozvoje OVSS lze tedy shrnout následovně:

- příprava převzetí vyššího objemu prvoinstanční správní činnosti (realizované např. AOPK/NP);
- další sloučení útvarů OVSS;
- aktivní expertní pomoc a asistence při náběhu a fungování Úřadu rozvoje území (nová státní správa stavebního řízení) při prosazování veřejného zájmu v oblasti ŽP.

Cíle, stav a výhled jsou popsány v následujících kapitolách.

4.1 CÍLE TRANSFORMACE

CÍLE TRANSFORMACE BYLY DEFINOVANÉ NÁSLEDOVNĚ:

- C1: Zvýšit kvalitu výkonu státní správy - zejména zajistit jednotnost napříč ČR a redukovat odchylky od právního řádu.
- C2: Zefektivnit provozní náklady.

Tyto cíle mají napomoci k dosažení níže uvedené vize výkonu státní správy v oblasti ŽP.

V rámci **neustálého zlepšování** je cílem aktivně pracovat s daty a informacemi a následným vyhodnocením případných odchylek nebo rizik. Impulzy tak může být např. negativní rozsudek soudu vůči rozhodnutí MŽP, rozhodnutí rozkladové komise MŽP, velká ekologická havárie, stejně jako nedodržení lhůty, identifikované riziko nebo stížnost účastníka správního řízení. Tyto podněty budou vyhodnoceny z hlediska relevance. Platí, že odchylka je potvrzený nesoulad se zákonným postupem výkonu státní správy, nebo vyhodnocená rizika, která k takovému stavu mohou vést. U odchylky je cílem vyhodnotit příčinu a definovat opatření pro nápravu.

V rámci **jednotného výkonu** je cílem zajistit, aby rozhodování, při plném respektu k místním specifikům, dodržovalo napříč ČR jednotnost a koherentnost aplikace práva. Jedná se jak o samotné rozhodování OVSS v jednotlivých agendách, tak o metodickou koordinaci věcných odborů MŽP garantujících legislativu (zákony, metodika), a nižších orgánů aplikujících právo koordinovaných OVSS (ČIŽP, KÚ, AOPK a Správy NP). Součástí jednotnosti je také otevřenost a transparentnost vůči odborné i široké veřejnosti, která je právem v oblasti ŽP dotčena (prevence protiprávního jednání).

V rámci **kvalitního zajišťování** je cílem vytvořit takové podmínky, aby výše uvedené bylo efektivně dosaženo. Jedná se zejména o podporu personálního rozvoje státních úředníků OVSS nebo eliminaci případných personálních rizik. Neméně důležitá je oblast informační podpory. Zde je cílem mít k dispozici aktuální data o vyřizování spisů stejně jako dokončení jejich plné digitalizace. Velmi perspektivní oblastí je aplikace AI, a to v úrovni popisných metadat uzavřených spisů a rozhodnutí, nebo využití AI pro rešerše a podporu při vyřizování správních činností.

4.2 STAV A VÝHLED TRANSFORMACE

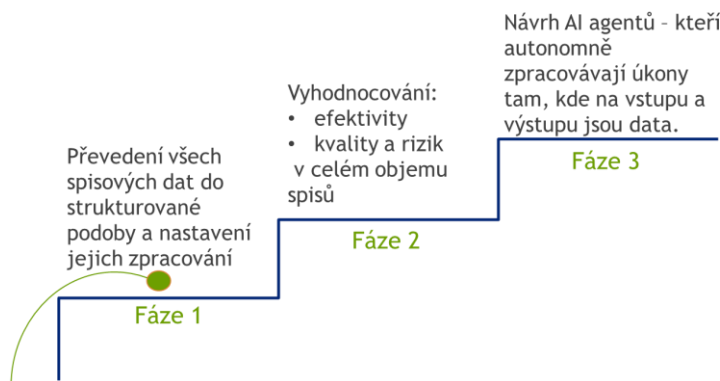
4.2.1 Cíl 1: Zvýšit kvalitu výkonu státní správy, stav

V roce 2025 lze považovat organizační změnu z roku 2023 (sloučení 9 územních pracovišť do 5 viz mapa níže) za završenou. Toto opatření mělo vysoký efekt na C2 (zefektivnění provozních nákladů). Pro C1 (kvalita) přispělo ke snížení počtu rozhodovacích míst a tím pádem zvýšení jednotnosti. Objem výkonu sloučených pracovišť však vykazuje rozdíly - na jedné straně OVSS s vysokým objemem činností (zejména OVSS I a V) na druhé straně OVSS s relativně nízkým objemem (OVSS III a IV).

V rámci dalšího naplňování strategických obou cílů je na strategické úrovni důležité nasazení AI. Dlouhodobý přístup je pro oblast celkové práce / veškeré správní spisy OVSS naznačen na níže uvedeném schématu.

Strategický přístup k nasazení AI v rámci správních činností v oblasti ŽP

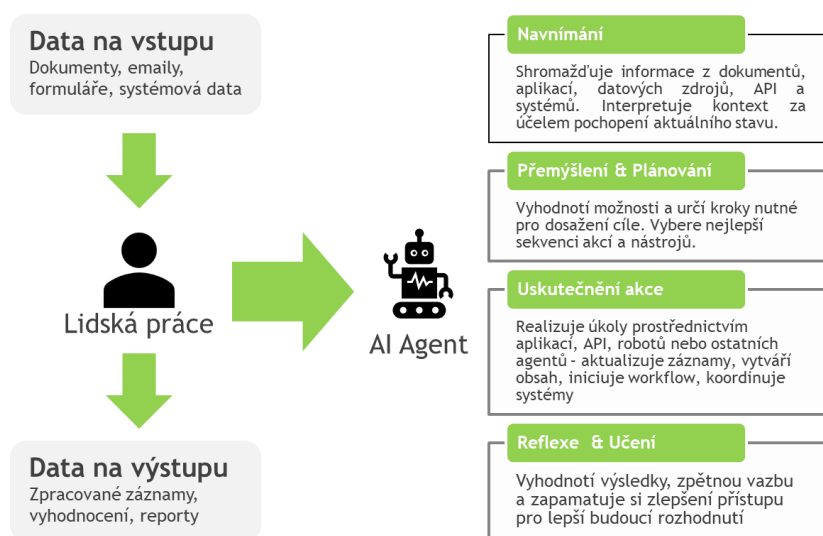
V rámci Fáze 1 je cílem převést nestrukturovaná data spisů do strukturované podoby. V rámci této fáze je dokončeno:

- **potvrzení schopnosti AI** (specializovaný model natrénovaný na datech MŽP, nikoli generický cloud) přesně **převést nestrukturovaná data vysoce komplexního řízení EIA na strukturovaná data pro vyhodnocení základních kvalitativních atributů** správního řízení (přítomnost správních úkonů, dodržování lhůt)
- **připraveno věcně technické a smluvní zadání AI** plnění
- **připraven technický postup zajištění předání dat pro AI ze stávající zastaralé spisové služby**
- **připraveno věcně technické a smluvní zadání pořízení nové spisové služby** vč. funkčních požadavků na automatizované předávání dat do AI.

Strukturovaná vs. Nestrukturovaná data

- **Strukturovaná data** jsou organizovaná v pevně dané podobě, např. v tabulkách, databázích, formulářích. Každá informace je přesně přiřazena k určitému poli (např. datum, název, číslo jednací apod.) a je snadno vyhledatelná a zpracovatelná pomocí IT systémů.
- **Nestrukturovaná data** nemají předem definovanou pevnou strukturu. Typicky se jedná o scany dokumentů, obrázky apod. Tato data nejsou přímo uspořádaná do polí a neumožňují strojové zpracování.

V rámci Fáze 2 bude cílem **vyhodnocovat celé portfolio spisů** s ohledem na vytížení pracovních sil a případná rizika správních procesů - dodržování lhůt, kompletnost spisů atd.
V rámci Fáze 3 bude cílem **maximální automatizace úkonů pomocí AI Agentů**, kteří budou speciálně natrénováni pro práci s daty správních řízení ŽP. Základní koncept je uveden na obrázku níže.

Na úrovni **operativního řízení kvality** pak v uplynulém roce probíhal:

- Monitoring rozhodnutí soudů (úroveň MS/KS, NSS);
- Konzultace OVSS při rozhodovací praxi;
- Věcná a metodická koordinace s orgány vykonávajícími státní správu na nižších úrovních (ČIŽP, KÚ, AOPK, Správy NP);
- Identifikace případných rizik.

4.2.2 Cíl 2: Zefektivnit provozní náklady, stav

Níže uvedená tabulka shrnuje **stav a výhled celkových úspor v důsledku transformace**.

	Minulost		Výhled		
	2024	2025	2026	2027	2028
Roční úspora z organizačního zeštíhlení v mil. Kč	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
Roční úspora ze zmenšení prostor v mil. Kč	1,3	1,3 + 0,156	1,3 + 0,215	1,3 + 0,215	1,3 + 0,215
Celková roční úspora st. rozpočet v mil. Kč	12,8	≈13	≈13	≈13	≈13

Celková očekávaná úspora ve výhledu 5ti let je 62,7 mil. Kč

Tyto úspory byly dosaženy zejména v důsledku následujících dvou faktorů

Faktor úspory	Popis	Roční úspora
 Organizační zeštíhlení	Sloučení 9 pracovišť / odborů na 5 v roce 2023 a zrušení 8 pracovních pozic vedoucích oddělení.	11,5 mil. Kč

 Sestěhování	Oddělení v Chomutově bylo začátkem roku 2024 přestěhováno ze soukromé do státní budovy. Pro oddělení v Olomouci došlo ke snížení počtu užívaných kanceláří. Oddělení v Ostravě sice navýšilo stav o 2 pracovní místa, ale nedošlo ke zvýšení nákladů za novou kancelářskou plochu.	Oddělení Chomutov: 1,3 mil Kč Oddělení Olomouc: Úspora 156 tis. Kč (2025) Úspora 215 tis. Kč/rok (2026+)

4.2.3 Výhled

Plán pro dosažení cílů pro rok 2026 je uveden v tabulce níže.

Cíl	Plán 2026
C1: Zvýšit kvalitu výkonu státní správy - zejména zajistit jednotnost napříč ČR a redukovat odchylky od právního řádu.	• Vyjasnění metodiky použití a) řádného správního řízení zakončeného rozhodnutím, b) příkazu a c) příkazu na místě/blokové pokuty tak, aby bylo postupováno v zájmu ochrany životního prostředí a smyslu správního řádu a legislativy ŽP • Aktivní expertní pomoc při implementaci nového stavebního zákona a zejména pak nově vznikajícímu Úřadu rozvoje území • Nasazení sledování správních řízení prostřednictvím AI - lhůty, kompletnost spisu, komplexita případů atd. • AI katalogizace spisů tak aby bylo možné vyhledávat běžným sémantickým způsobem zadání klíčových slov • Stanovení přístupu k řešení nižší kvality správních činností v rámci AOPK/NP
C2: Zefektivnit provozní náklady.	• Další zhodnocení procesně organizační synergie slučování útvarů a agend, a to i mimo stávající kompetence OVSS s cílem dosažení úspor resortu.

Ministerstvo
životního prostředí

